

Trakų istorijos muziejus
Archeologijos skyrius

KULTŪROS PAVELDO DEPARTAMENTAS
PRIE KULTŪROS MINISTERIJOS
GAUTA

2013-05-08 Nr. AR-104-(9,70)

Ugnius Budvydas

Viešvilės kapinyno III (31753), Jurbarko r., Viešvilės k.,
detaliųjų archeologinių tyrimų 2012 m.

ATASKAITA

Trakai
2012

TURINYS

1. Įvadas	2 p.
2. Tyrimų istorija	3 p.
2. Viešvilės kapinyno III (Jurbarko r.) archeologinių tyrimų darbų aprašymas :	3-8 p.
a. Perkasa Nr.8	4-6 p.
b. Perkasa Nr.9	6-8 p.
3. Išvados	8 p.
5. Radinių sąrašas	9-15 p.
6. Brėžiniai	16-27 p.
7. Iliustracijos	28-33 p.
8. Radinių iliustracijos	34-39 p.
9. Viešvilės kapinyno III (Jurbarko r.) archeologinių tyrimų 2008 m. programa bei leidimas	40-48 p.
9. Eksponatų priėmimo nuolatiniam saugojimui aktas	49-50 p.

IVADAS

Pagal patvirtintą tyrimų projektą bei 2012 birželio 6 d. Lietuvos Kultūros paveldo departamento išduotą leidimą Nr.113 Trakų istorijos muziejus atliko Viešvilės kapinyno III archeologinius tyrimus (Jurbarko r.). Pateiktame projekte buvo numatyta ištirti ne mažiau kaip 60 m² dydžio plotą.

Tyrimų tikslas. Viešvilės kapinynas III priklausytų VIII/IX-XI amžiaus skalvių etnokultūrinei grupei. Tai - menkiausiai tyrinėta bei pažįstama Lietuvos teritorija. Šiomis dienomis galima suskaičiuoti bent 17 laidojimo paminklų datuojamų V-XII a. Tačiau, IX-XII a. datuojamų kapų aptikta tik keturiuose kapinyuose. Tai Viešvilės I ir III, Kreivėnų bei Linkūnų (Rževskoje, dab. Kaliningrado sr.) kapinynai. Pastarasis tyrinėtas 1929-1939 metais vokiečių tyrinėtojo C. Engel. Deja, kapinyno medžiaga paskelbta fragmentiškai ir yra neinformatyvi. Taigi šiandiena, norint aiškiau suvokti IX-XII amžiaus skalvių laidojimo papročius bei buitį kitų Lietuvos kultūrinių regionų kontekste, reikia remtis Kreivėnų bei Viešvilės I, III kapinynų medžiaga. Dėl šios priežasties, tyrimų tikslas yra ištirti Viešvilės kapinyną III, o tai leistų suprasti vėlyvojo geležies amžiaus skalvių dvasinį bei materialinį palikimą.

Šioje ataskaitoje pateikiama informacija apie Viešvilės kapinyno archeologinius tyrimus 2012 metais. Kasinėjimai vyko liepos mėnesį, ištirtas 81 m² plotas. Kasinėjimuose dalyvavo Trakų istorijos muziejaus darbuotojai Ugnius Budvydas, Deividas Abramenko, Tomas Petrauskas, Agnė Jonikaitė, Vilniaus Universiteto archeologijos specialybės studentai Andrius Naraškevičius, Irmina Kaminskaitė, Vilniaus dailės akademijos muziejaus fondų saugotoja Eglė Šimkūnaitė. Lauko fiksaciją atliko ir brėžinius braižė archeologas U. Budvydas, studentai Irmina Kaminskaitė, Andrius Naraškevičius. Fotonuotraukas darė ir jas maketavo, radinius inventorino, tirtų vietų apmatavimus tacheometru atliko, tirtas vietas toponuotraukoje atžymėjo U. Budvydas. Tyrimų metu aptikti archeologiniai radiniai perduoti Trakų istorijos muziejui.

TYRIMŲ ISTORIJA

Archeologiniai tyrimai pradėti 2004 metais, ir su pertraukomis Viešvilės kapinytas III kasinėtas penkerius metus (tyr. vad. U. Budvydas; ATL, 2005, p.100-105; ATL, 2007, p.144-145; ATL, 2009, p.130-133; ATL, 2010, p.110-112). Ištirtas 330 m² dydžio plotas. Tyrimus rėmė Trakų istorijos muziejus.

Per kelerius metus Viešvilės kapinyne III ištirtas 330 m² dydžio plotas bei aptikti 53 griautiniai ir degintiniai kapai, datuojami VIII/IX-XI a. Mirusiųjų kapai rasti negiliai – 20–30 cm gylyje, todėl kapinytas yra stipriai apardytas. Daugelyje vietų dirvos paviršiuje mėtosi degintiniai mirusiųjų kaulai, smulkūs nuo ugnies apsilydę papuošalų fragmentai. Beveik visuose tyrimo metu rastuose griautiniuose kapuose buvo palaidoti vaikai ar paaugliai. Sprendžiant iš kapų formos, mirusieji laidoti aukštelninki. Karstų pėdsakų neaptikta. Mirusieji laidoti su negausiomis įkapėmis, dominuoja nedideli lipdyti puodeliai. Tačiau aptikta ir unikalių radinių kaip, kad kaspinėlio formos segės (simetrinės). Panašių segių galima rasti buvusios Frankų imperijos paminkluose.

VIEŠVILĖS KAPINYNŲ III (JURBARKO R.) ARCHEOLOGINIŲ TYRIMŲ DARBŲ APRAŠYMAS

2012 metais Viešvilės kapinyne III atliktieji tyrimai – 2004 metais pradėtų tyrimų tęsimas. Todėl tiriamų plotų, objektų, radinių numeracija yra tęstinė. Archeologiniai kasinėjimai atlikti rytinėje bei pietrytinėje kapinyno dalyje. Ištirtos dvi perkastos (Nr. 8, 9), kurioms pasirinkta atskira kvadratų sistema. Perkastos suskirstytos 1x1 m dydžio kvadratais, kuriems suteikti indeksai lotyniškais raidėmis bei arabiški skaitmenys. Tiriamoji teritorija buvo gana lygi, atskirų perkastų kampų aukščiai skyrėsi 2-10 cm. Santykiniu nuliu buvo paimtas perkastos Nr. 8 šiaurės rytinis kampas. 2012 ištirtos 2 perkastos - 5x9 ir 4x8 m dydžio, viso 81 m² dydžio plotas. Jos išmatuotos šalia perkastų Nr.1-3, 5, 7 (žr. brėž. Nr.3).

Perkasa Nr. 8

(žr. brėž. Nr. 1-7, nuotr. Nr. 2-12)

Perkasa Nr. 8 išmatuota į pietus nuo perkasų Nr. 5 ir 7 bei į rytus nuo perkasų Nr. 1 ir 2 (žr. brėž. Nr. 3). Ji 5x9 m dydžio (45 m²), vakarinėje dalyje perkasa 70-75 cm gylio, R – 115 cm, t. y. palaipsniui gylėjo R kryptimi. Perkasa orientuota pagal pasaulio šalis, trumposiomis kraštinėmis (1-5) į V ir R, ilgosiomis (A-I) - Š ir P. Plotas padalintas kvadratais, kurių kraštinės lygios 1 m. Kvadratai sužymėti iš V į R – raidėmis (A, B, C, D, E, F, G ir t. t.), iš Š į P – skaičiais 1, 2, 3, 4, 5. Siekiant išvengti nepilnai ištirtų vietų iš dalies perkastos Nr. 8 plotas persidengė su perkasomis Nr. 1, 2, 5, 7. Tyrimo metu santykiniu nuliu buvo paimtas perkastos šiaurės rytinis kampas, kurio aukštis beveik sutapo su pietrytiniu perkastos kampu, tai yra žemės paviršius beveik lygus. Nežymiai paviršius kilo pietų, pietvakarių kryptimi – pietvakarinis perkastos kampas buvo 15 cm aukščiau santykinio nulio.

Nuėmus perkastos paviršių dengusios 10-30 cm storio velėnos sluoksnį (sl.1) po juo atsidengė tamsiai pilka maišyta žemė (sl.2). Sluoksnis 11-60 cm storio, palaipsniui storėjantis rytų kryptimi. Storiausias jis ties rytine perkastos sienele. Sluoksnis suardytas, visame perkastos plote greta XX a. datuojamų metalinių dirbinių aptikta keliolika menkai informatyvios keramikos fragmentų (inv. Nr.5-29; iliustr. Nr. 2:14; 3). Keramiką smulki, žiesta, dalis šukių glazūruota žalia glazūra. Preliminariai datuojama XVII-XIX a. Rasta keramika leidžia spėti, jog minėtame laikotarpyje kapinyno teritorijoje galėjusi stovėti sodyba. Sluoksnis susiformavo ilgą laiką ariant kapinyną bei tikriausiai kapinyno teritorijoje XVII – XIX a. buvus sodybą. Tyrimo metu tamsiai pilkos maišytos žemės sluoksnyje (sl.2) aptikti keli radiniai patekę iš suardytų degintinių kapų (inv. Nr. 5-18; iliustr. Nr. 2:1-13). Radiniai rasti buvusiam arime. Tai 4 smulkūs nuo karščio apsilydę vytinių antkaklių fragmentai (inv. Nr. 5-7, 17), rasti dveji žalvariniai apvalūs dvigubi ir trigubi karoliai (inv. Nr. 9, 10). Kv. D/4, 30 cm gylyje aptiktas juostinės apyrankės fragmentas (inv. Nr. 11; II gr. (?)). Apyrankė datuojama X-XII a. Kv. D/1 (gylis 40 cm) rastas suploto cilindro formos svarstyklių svarelis (inv. Nr.15). Jis 39,45 gr., datuojamas XI-XII a. Tyrimo metu arimo sluoksnyje rasta (kv. C/3) kalavijo buoželė (inv. Nr. 16), kuri savo forma primena rombą (tikėtina dėl korozijos). Buoželės

apačia nežymiai išlenkta į viršų, tad galima spėti, jog ji priklausė X tipo kalavijui (X-XII a. pradžia). Šiuo metu dirbinys konservuojamas, todėl ateityje bus galima patikslinti. Likusieji arimo sluoksnyje rasti iš suardytų degintinių kapų patekę metaliniai dirbiniai yra neinformatyvūs. Tai smulkios, nuo karščio apsilydžiusių papuošalų dalys.

Tęsiant tyrimus visu plotu, 40-70 cm gylyje nuo dabartinio žemės paviršiaus, atsidengė geltonas smėlis (sl.4; brėž. Nr. 5, 6; nuotr. Nr. 10-12). Kv. A-B/4, E-F/2 fiksuoti trys neryškūs duobių kontūrai (griautinis vaiko kapas Nr. 54, duobės A ir B kontūrai (brėž. Nr. 7; nuotr. Nr. 5-9)). Geltono smėlio sluoksnis (sl.4) 20 – 30 cm storio. Jis supustytas virš ankstesnio žemės paviršiaus, kuri žymi tamsiai pilkas smėlis - pirminės velėnos sluoksnis (sl.5a, 5b). Jis atsidengė tik perkasos pietinėje bei pietrytinėje dalyje (brėž. Nr. 4). Sluoksnis ~5 cm storio. Buvęs paviršius aiškiai žemėjantis rytų, pietryčių kryptimis. Jei kv. B/3 pirminės velėnos sluoksnis (sl.5a, 5b) fiksuotas 67 cm gylyje nuo tyrimo metu buvusio žemės paviršiaus, tai perkasos kampe (kv. I/5) jis atsidengė 100 cm gylyje. Sluoksnis be radinių. Tokia sluoksnių stratigrafija aiškiai rodo, jog reljefas šiuo metu ženkliai pasikeitęs. Kapinynas anksčiau buvęs nedidelėje kalvoje, šalia daubos, kurios šlaitai su laiku buvo užpustyti smėliu. Po tamsiai pilku smėliu (sl.5) atsidengė įžemis – šviesiai pilkas smėlis (sl.6).

Griautinis vaiko kapas Nr.55

(žr. brėž. Nr.4, 7; nuotr. Nr.4, 5)

Griautinis vaiko kapas Nr.55 aptiktas kv. A-B/4, 40 cm gylyje (brėž. Nr. 4, 7). Tyrimo metu pirmiausiai atsidengė nedidelis lipdytas puodelis (inv. Nr. 4; iliustr. Nr. 1:4). Tik pasiekus 40 cm gylį buvo galima fiksuoti kapo duobės dugną. Mirusysis buvo palaidotas nedidelėje, ovalo formos duobėje. Maždaug 40x65 cm dydžio duobėje (aiškiai užfiksuota tik vakarinė bei pietinė kontūro dalis). Duobės užpildyta kiek tamsesniu smėliu. Kapo šiaurinėje dalyje rastas lipdytas puodelis. Viršutinė jo dalis nuarta, sienelių šonai puošti nedidelių duobučių eilėmis. Šalia puodelio rasti keli medienos fragmentai bei įvijinė apyrankė su mirusiojo dilbio kaulų fragmentais (inv. Nr. 3; iliustr. Nr. 1:3). Apyrankė labai prastos būklės, suirusi į kelis smulkius fragmentus. Greta taip pat aptiktas nedidelis lininio (?) audinio fragmentas. 16 cm į pietryčius nuo puodelio gulėjo vaikiška vytinė antkaklė su daugiakampėmis buoželėmis galuose (antkaklė lūžusi į tris dalis; inv.

Nr. 1; iliustr. Nr. 1:2). Po ja aptikti medžiagos fragmentai. Tarp antkaklės ir puodelio rasti keli smulkūs įvijos fragmentai (inv. Nr. 2; iliustr. Nr. 1:1).

Tyrimo metu nerasta jokių stambesnių mirusiojo kaulų. Sprendžiant iš įkapių išsidėstymo vaikas buvo palaidotas galva į pietryčius. Puodelis rastas mirusiojo kojūgalyje. Sprendžiant pagal kape rastą vytinę antkaklę su daugiakampe buožele kapas datuotinas IX – X/XI a.

Duobė A

(žr. brėž. Nr.4, 7; nuotr. Nr.6, 7)

Duobė A fiksuota kv. E/2. Neryškus kontūras atsidengė 70 cm žemiau santykinio nulio. Kontūras ovalo formos, 60x79 cm dydžio. Duobė užpildyta pilku maišytu smėliu, vietomis matėsi smulkūs angliukai. Duobės pjūvis A-A1 orientuotas iš pietryčių į šiaurės vakarus. Pjūvyje duobė pusapvalio formos (žr. brėž. Nr.7; nuotr. Nr.6, 7). Dugnas pasiektas 80 cm gylyje žemiau santykinio nulio, tai yra į žemį duobė įgilinta 10 cm.

Ištyrus ir likusią duobės dalį neaptikta daugiau jokių su žmogaus veikla susijusių pėdsakų.

Duobė B

(žr. brėž. Nr.4, 7; nuotr. Nr.8, 9)

Duobė B fiksuota kv. F/2. Neryškus kontūras atsidengė 73 cm žemiau santykinio nulio. Kontūras netaisyklingo apskritimo formos, 54x58 cm dydžio. Duobė užpildyta pilku degėsinu smėliu. Duobės pjūvis B-B1 orientuotas iš pietų į šiaurę. Pjūvyje duobės kontūras neryškus, pusapvalio formos (žr. brėž. Nr.7; nuotr. Nr.8, 9). Dugnas pasiektas 80 cm gylyje žemiau santykinio nulio, tai yra į žemį duobė įgilinta 7 cm.

Duobėje radinių ar žmonių kaulų neaptikta.

Perkasa Nr.9

(žr. brėž. Nr.3, 8-10; nuotr. Nr.13-17)

Perkasa Nr. 9 išmatuota į pietus nuo perkasos Nr. 8 bei vakarine kraštine prigludusi prie perkasų Nr. 1 ir 3 rytinių sienelių (brėž. Nr.3). Perkasa taisyklingo stačiakampio formos – 4 m pločio bei 9 m ilgio (36 m²), 85-125 cm gylio. Perkasa

orientuota pagal pasaulio šalis, trumposiomis kraštinėmis (1-4) į pietus ir šiaurę, ilgosiomis (A-I) – į vakarus ir rytus. Plotas padalintas kvadratais, kurių kraštinės lygios 1 m. Kvadratai sužymėti iš pietų į šiaurę – raidėmis (A, B, C, D, E, F, G ir t. t.), iš pietų į šiaurę – skaičiais 1, 2, 3, 4. Santykinu moliu buvo paliktas perkasos Nr. 8 šiaurės rytinis kampas. Tyrimo vietoje paviršius beveik lygus, aukščio skirtumas tarp perkasos kampų siekia 5-6 cm.

Archeologiniai tyrimai pradėti per visą perkasos plotą. Nuėmus 10-15 cm velėnos sluoksnį (sl.1), visame plote atsidengė tamsiai pilko maišyto smėlio sluoksnis (sl.2; brėž. Nr. 9, 10). Jis susiformavo vykdant žemės ūkio darbus kapinyno teritorijoje. Jo storis fiksacijos vietoje – 10-20 cm. Jame rasta keletas smulkių apsilydžiusių vytinių antkaklių fragmentų, išsilydžiusių papuošalų gabaliukų, smulkių pavienių degintinių žmonių kauliukų (inv. Nr. 31, 33-39; iliustr. Nr. 4:1, 4:3-8, 10-11, 12). Kv. B/3, tuoj po velėna (30 cm gylyje), aptiktas cilindro formos stiklinis karolis (inv. Nr. 38). Rasta keletas vėlyvos žistos buitinės keramikos fragmentų, neaiškios paskirties geležinių dirbinių. Šiaurinėje perkasos Nr. 9 dalyje po buvusiu arimu (sl.2) fiksuotas kiek šviesesnis pilkas maišytas smėlis (sl.3; brėž. Nr. 9, 10), kuriame rasta keturiolika žistos buitinės keramikos fragmentų (inv. Nr. 40-54; iliustr. Nr. 5). Puodai degti oksidacinėje aplinkoje, kelios šukės glazūruotos žalia glazūra. Fiksuotas sluoksnis (sl.3) ~ 30 cm storio. Rasta vėlyva keramika labai fragmentiška, galima tik numanyti, jog sluoksnis susiformavo XVII-XX a. Kaip matyti iš perkasos Nr. 9 rytinės sienelės pjūvio (brėž. Nr. 9; nuotr. Nr. 16), šviesiai pilko maišyto smėlio sluoksnis palaipsniui plonėja pietų kryptimi, kol ties sienelės pjūvio E metru galutinai išnyksta. Pietinėje perkasos Nr. 9 dalyje po viršutiniu tamsiai pilko maišyto smėlio sluoksniu (sl.2) fiksuotas iki 30 cm storio supustytas geltonas smėlis (sl.4), kuriame nerasta jokių radinių. Sluoksnis palaipsniui plonėjo šiaurės kryptimi, ties perkasos kv. E-F/1-4 supustytas geltonas smėlis dalinai dengė išskirtą šviesiai pilką maišytą smėlio sluoksnį (sl.3; brėž. Nr. 9; nuotr. Nr. 16). Tad darytina išvada, jog 30 cm storio supustyto geltono smėlio sluoksnis (sl.4) susiformavo palyginti „nesenai“ – prieš kelis šimtmečius. Buvęs žemės paviršius (sl.5; tamsiai pilkas smėlis) atsidengė 50 cm gylyje (brėž. Nr. 9). Sluoksnis 10 cm storio. Aiškiausiai jis fiksuotas pietinėje perkasos dalyje, šiaurinėje (kv. G/1-4, H/1-4, I/1-4) jis suardytas aukščiau esančio kultūrinio sluoksnio horizonto (sl.3; brėž. Nr. 9). Kv. B/3, 65

cm gylyje išskirto buvusio žemės paviršiaus sluoksnyje (sl.5) rastas vytinės antkaklės fragmentas (galai neišliko), greta - stipriai suiręs įvijinis žiedas (inv. Nr. 30, 32; iliustr. Nr. 2, 9). Toliau visu plotu tęsiant tyrimus dalyje perkasoje fiksuotas įžemis – šviesiai gelsvas smėlis (sl.4b), tačiau šiaurinėje jos dalyje išskirtas geltonas smėlis (sl.4a), kuri būtų galima sieti su jau ankščiau perkasoje Nr. 8 aprašytu užpustymu. Sluoksnis 10-15 cm storio, be radinių. Po juo, kv. D-F/3-4, G-I/1-4 60-70 cm gylyje atsidendę pirminis žemės paviršius (sl.5a, 5b, 7; brėž. Nr.9; nuotr. Nr.16) – tamsiai pilko smėlio horizontas, kuri taip pat reikėtų sieti su perkasoje Nr. 8 fiksuotu pirminiu paviršiumi žyminčiu buvusios daubos šlaitą. Bendras sluoksnio (sl.5a, 5b, 7) storis 15-40 cm, jis palaipsniui žemėja šiaurės kryptimi (brėž. Nr. 9). Žemiau atsidendę įžemis – šviesus smėlis (sl.4b).

Tyrimo metu perkasoje Nr. 9 neaptikta kapų ar į žemę įkastų objektų.

IŠVADOS

2012 m. buvo atlikti archeologiniai tyrimai Viešvilės kapinyne III (Viešvilės sen.; Jurbarko r.). Kasinėjimai vyko liepos mėnesį, ištirtas 81 m² plotas.

Viešvilės kapinyne III rastas vienas apardytas griautinis vaiko kapas (55) bei keliolika atsitiktinių radinių iš suardytų kapų. Kapas aptiktas 40 cm gylyje. Duobė ovalo formos, užpildyta pilku maišytu smėliu. Mirusysis laidotas galva į pietryčius. Kojūgalyje rastas molinis lipdytas puodelis, vaikui ant kaklo uždėta vytinė antkaklė buoželiniais daugiakampiais galais, ranką puošė įvijinė apyrankė. Kapas datuotas IX – X/XI a.

Tyrimo metu nustatyta, jog Viešvilės kapinyno III aplinka bėgant šimtmečiams gerokai pasikeitė. Į rytus bei šiaurės rytus nuo kapinyno egzistavo nedidelė dauba, kuri laikui bėgant buvo užpustyta smėliu.

Ateityje numatoma pratęsti Viešvilės kapinyno III archeologinius tyrimus.

Tyrimo metu rasti radiniai perduoti Trakų istorijos muziejui.

U. Budvydas

RADINIŲ SĄRAŠAS

PERKASA NR.8

Vaiko griautinis kapas Nr.55

1. (354) Antkaklės vytinės, vario lydinio, fragmentas. Antkaklės lankelis vytas iš trijų vielų. Dirbinys lūžęs į tris dalis, vienas galas neišlikęs. Antkaklė buvusi 8,5 cm skersmens (išorėje), išlikęs sveikas galas užbaigtas keturkampio formos buožele. Lankelis 0,6 cm skersmens. Šalia antkaklės išliko nedidelis audinio fragmentas. Kv. B/4, gylis 40 cm. Iliustr. Nr. 1:1.
2. (355) Įvijos. vario lydinio, fragmentas. Įvija lūžusi į tris dalis, apytiksliai 3 cm ilgio. Kv. B/4, gylis 40 cm. Iliustr. Nr. 1:2
3. (356) Apyrankės įvijinės, vario lydinio fragmentas. Apyrankė visiškai suirusi, išliko tik smulkūs fragmentai. Šalia apyrankės rastas nedidelis audinio fragmentas bei mirusios vaiko dilbio kaulų fragmentai. Kv. B/4, gylis 40 cm. Iliustr. Nr. 1:3
4. (357) Puodelis molinis, lipdytas. Puodelis sukiaužęs, viršutinė dalis nuarta. Aukštis 9,8 cm, angos skersmuo išorėje 9,6 cm, skersmuo ties peteliais - 11,7 cm. Pakraštėlis statmenas, kaklelio nėra, peteliai pūsti. Sienelės puoštos duobučių eilėmis. Molio masė lūžyje rudos spalvos bei su stambiomis grūsto akmens priemaišomis. Kv. B/4, gylis 40 cm. Iliustr. Nr. 1:4

Atsitiktiniai radiniai

(pilkos maišytos žemės sluoksnis (arimas, sl.2), gylis 10-70 cm)

5. (358) Antkaklės vytinės, vario lydinio, fragmentas. Fragmentas 4,5 cm ilgio, nuo karščio apsilydęs bei deformuotas. Gylis 15 cm (po velėna, kv. G/5). Iliustr. Nr. 2:3.
6. (359) Antkaklės vytinės, vario lydinio, fragmentas. Fragmentas 3,9 cm ilgio, ties viduriu 0,8 cm skersmens. Dirbinys nuo karščio apsilydęs bei deformuotas. Gylis 15 cm (po velėna). Iliustr. Nr. 2:4A.
- 7 (360) Antkaklės vytinės, vario lydinio, fragmentas. Fragmentas 3,1 cm ilgio, ties viduriu 0,7 cm skersmens. Iliustr. Nr. 2:4.

8. (361) Segės pasaginės lankelio fragmentas. Vario lydinio. Lankelio viršutinė dalis puošta grioveliais. Fragmentas 3,3 cm ilgio, ties viduriu 0,6 cm skersmens. Rasta laisvose žemėse. Iliustr. Nr. 2:1
9. (362) Karolis vario lydinio. Cilindro formos, tarsi iš trijų dalių, rautytas, nežymiai deformuotas. Aukštis - 1,3 cm, skersmuo - 1,2 cm. Kv. C/2, gylis 25 cm. Iliustr. Nr. 2:6.
10. (363) Karolis vario lydinio. Cilindro formos, tarsi iš dviejų dalių, rautytas, nežymiai deformuotas. Aukštis - 1,5 cm, skersmuo - 1,2 cm. Kv. A/3, gylis 15 cm. Iliustr. Nr. 2:5.
11. (364) Apyrankės juostinės, vario lydinio, fragmentas. Išliko tik apyrankės galas. Lankelis pusiau apvalaus skersinio pjūvio. Išorė puošta pynę imituojančiu ornamentu. Išlikęs apyrankės galas puoštas trijų vertikalių griovelių grupėmis, du laukeliai esantys tarp griovelių ornamentuoti rombais su dviem viduryje esančiais koncentriniais apskritimais. Lankelis 1,5 cm pločio. Kv. D/4, gylis 30 cm. Iliustr. Nr. 2:8.
12. (365) Apyrankės juostinės fragmentas. Dirbinys nuo karščio stipriai deformuotas, galai išsilydę. Lankelis buvęs pjūvyje trikampio skersinio pjūvio. Plačiausioje vietoje 1,3 cm pločio. Kv. F5, gylis 62 cm. Kv. G/2, gylis 20 cm. Iliustr. Nr. 2:9.
13. (366) Vielos vario lydinio fragmentas. Viela apvalaus skersinio pjūvio, ties viduriu 0,3 cm skersmens. Iliustr. Nr. 2:7.
14. (367) Branktelio vario lydinio fragmentas. Dirbinys iššęsto rombo formos, plačiausioje vietoje 0,8 cm pločio. Apačioje užsibaigia statinaitės formos buožele, kuri galuose puošta dviem grioveliais. Kitas branktelio galas skeltas išilgai ir kniede buvo tvirtinamas prie odinio diržo (?). Kv. D/4, gylis 10 cm (po velėna). Dirbinys 5 cm ilgio. Iliustr. Nr. 2:10.
15. (368) Svarelis svarstyklių. Žalvaris (?). Dirbinys suploto cilindro formos, šonai pasidengę korozija. Viena apskrita plokštuma puošta taškučių apvadu, centre - sunkiai įžiūrimu ornamentu. Svoris 39,45 gr. Kv. D/1, gylis 40 cm. Iliustr. Nr. 2:11.
16. (369) Buoželės kalavijo fragmentas. Geležis. Buoželė rombo formos, su nežymiai į viršų pakeltais galais. Apatinėje dalyje yra stačiakampio formos skylė (1,7x0,7 cm dydžio) kalavijo rankenai. Kv. C/3, gylis 60 cm. Iliustr. Nr. 2:12.
17. (370) Antkablės vytinės, vario lydinio, fragmentas. Dirbinys nuo karščio apsilydęs, deformuotas. 2,8 cm ilgio, 1,1 cm skersmens. Kv. E/5, gylis 60 cm. Iliustr. Nr. 2:2.

18. (371) Dirbinio geležinio fragmentas. Dirbinys stipriai korodavęs. Panašu, jog tai ietigalio įmovos fragmentas. 4x2,6 cm dydžio. Iliustr. Nr. 2:13
19. (372) Puodo molinio pakraštėlio fragmentas. Puodas buvęs žiestas. Briauna smailėjanti, artima S tipui. Kaklelis nežymus. Molio masė lūžyje rudos spalvos. Fragmentas 5,5x2,8x0,5 cm dydžio. Arimas, gylis 10-70 cm. Iliustr. Nr. 3:1.
20. (373) Puodo molinio pakraštėlio fragmentas. Puodas buvęs žiestas. Brauna smailėjanti, artima C tipui. Kaklelis nežymus. Molio masė lūžyje pilkos spalvos. Puodas buvęs degtas oksidacinėje aplinkoje. Fragmentas 3,1x4,4x0,5 cm dydžio. Arimas, gylis 10-70 cm. Iliustr. Nr. 3:3.
21. (374) Puodo molinio pakraštėlio fragmentas. Puodas buvęs žiestas. Briauna smailėjanti, artima C tipui. Kaklelis nežymus. Molio masė lūžyje pilkos spalvos. Puodas buvęs degtas oksidacinėje aplinkoje. Fragmentas 4,9x3,1x0,5 cm dydžio. Arimas, gylis 10-70 cm. Iliustr. Nr. 3:2.
22. (375) Puodo molinio pakraštėlio fragmentas. Puodas buvęs lipdytas. Briauna užapvalinta, artima S tipui. Kaklelio nėra. Vidinė fragmento pusė aprūkusi. Molio masė su stambiomis grūsto akmens priemaišomis, lūžyje pilkos spalvos. Fragmentas 3,5x3,2x0,9 cm dydžio. Arimas, gylis 10-70 cm. Iliustr. Nr. 3:8.
23. (376) Puodo dangtelio molinio fragmentas. Dangtelis buvęs žiestas. Išliko tik nedidelis kraštelis. Molio masė lūžyje pilkos spalvos. Dangtelis buvęs degtas oksidacinėje aplinkoje. Fragmentas 5x5,6x0,9 cm dydžio. Arimas, gylis 10-70 cm. Iliustr. Nr. 3:6.
24. (377) Puodo molinio pakraštėlio fragmentas. Puodas buvęs žiestas. Briauna užapvalinta, artima B tipui. Molio masė lūžyje pilkos spalvos. Puodas buvo degtas oksidacinėje aplinkoje. Fragmentas 3,4x3,8x0,8 cm dydžio. Arimas, gylis 10-70 cm. Iliustr. Nr. 3:4.
25. (378) Puodo molinio sienelės fragmentas. Puodas buvęs lipdytas. Molio masė su stambiomis grūsto akmens priemaišomis, lūžyje pilkos spalvos. Fragmentas 3x3,3x0,9 cm dydžio. Arimas, gylis 10-70 cm. Iliustr. Nr. 3:7.
26. (379) Puodo molinio sienelės fragmentas. Puodas buvęs žiestas, gludintu paviršiumi. Molio masė lūžyje pilkos spalvos. Fragmentas 4,1x2,9x0,5 cm dydžio. Arimas, gylis 10-70 cm. Iliustr. Nr. 3:5.

27. (380) Puodo molinio sienelės fragmentas. Puodas buvęs žiestas, gludintu paviršiumi. Sienelė išorė puošta keliais horizontaliais grioveliais. Puodas degtas oksidacinėje aplinkoje. Fragmentas 4,5x3,1x0,6 cm dydžio. Iliustr. Nr. 3:10.

28. (381) Puodo molinio sienelės fragmentas. Puodas buvęs žiestas. Vidinė pusė glazūruota žalia glazūra. Išorė puošta horizontaliais grioveliais. Puodas degtas oksidacinėje aplinkoje. Molio masė lūžyje pilkos spalvos. Fragmentas 4,5x3,5x0,6 cm dydžio. Iliustr. Nr. 3:11.

29. (382) Puodo molinio sienelės fragmentas. Puodas buvęs žiestas. Vidinė pusė glazūruota žalia glazūra. Puodas degtas oksidacinėje aplinkoje. Molio masė lūžyje pilkos spalvos. Fragmentas 3,4x3,1x0,5 cm dydžio. Iliustr. Nr. 3:9.

Puodų žiestų pakraštėlių, sienelių bei metalinių dirbinių fragmentai. Neinventorintini. Viso 35 vnt. Iliustr. Nr. 2:14.

PERKASA NR.9

Atsitiktiniai radiniai

(pilkos maišytos žemės sluoksnis (arimas; sl.2))

30. (383) Antkaklės vytinės vario lydinio fragmentas. Antkaklė vyta iš 2 (?) vielų. Ties viduriu lankelis 0,6 cm skersmens. Tamsiai pilko maišyto smėlio sluoksnis (sl.5). Kv. B/3, gylis 55 cm. Iliustr. Nr. 4:2

31. (384) Antkaklės vytinės vario lydinio fragmentas. Antkaklė vyta iš trijų vielų. Ties viduriu 0,8 cm dydžio. Pilko maišyto smėlio sluoksnis (arimas; sl.2). Kv. C/1, gylis 45. Iliustr. Nr. 4:1.

32. (385) Žiedas įvijinis, vario lydinio. Žiedas deformuotas, lūžęs į atskiras dalis. Tamsiai pilko maišyto smėlio sluoksnis (sl.5). Kv. B/3, gylis 47 cm. Iliustr. Nr. 4:9.

33. (386) Segės pasaginės adatos, vario lydinio, fragmentas. Adata iš apvalaus skersinio pjūvio vielos, ties viduriu 0,4 cm skersmens. Dirbinio ilgis 4,7 cm. Pilko maišyto smėlio sluoksnis (arimas; sl.2) gylis 10-30 cm. Kv. E/4, gylis 38 cm. Iliustr. Nr. 4:7.

34. (387) Antkaklės vytinės, vario lydinio, fragmentas. Antkaklė vyta iš dviejų vielų. Fragmentas pasidengęs patina, apsilydęs. Dirbinys 5,8 cm ilgio, ties viduriu 0,7 cm skersmens. Pilko maišyto smėlio sluoksnis (arimas; sl.2; kv. F/3) gylis 10 cm. Iliustr. Nr. 4:4.
35. (388) Antkaklės vytinės, vario lydinio, fragmentas. Antkaklė vyta iš trijų vielų. Fragmentas pasidengęs patina, apsilydęs. Dirbinys 3,6 cm ilgio, ties viduriu 0,8 cm skersmens. Pilko maišyto smėlio sluoksnis (arimas; sl.2; kv. E/3) gylis 10-30 cm. Iliustr. Nr. 4:5.
36. (389) Antkaklės vytinės, vario lydinio, fragmentas. Antkaklė vyta iš trijų vielų. Fragmentas apsilydęs, deformuotas. Dirbinys 5 cm ilgio. Pilko maišyto smėlio sluoksnis (arimas; sl.2) gylis 10-30 cm. Iliustr. Nr. 4:3.
37. (390) Apyrankės juostinės, vario lydinio, fragmentas. Apyrankė stipriai deformuota, apsilydžiusi. Lankelis 1,4 cm pločio. Ornamentas neišlikęs. Pilko maišyto smėlio sluoksnis (arimas; sl.2; kv. D/4) gylis 10-30 cm. Iliustr. Nr. 4:8.
38. (391) Karolis stiklinis, mėlynos spalvos. Karolis cilindro formos, išilgai rantytas ranteliais. Dirbinys 1,4 cm aukščio, 1,3 cm skersmens. Pilko maišyto smėlio sluoksnis (arimas; sl.2; B/3) gylis 30 cm. Iliustr. Nr. 4:10.
39. (392) Titnago skeltė. Pilkos spalvos. 3,8x1,8x0,7 cm dydžio. Pilko maišyto smėlio sluoksnis (arimas; sl.2) gylis 10-30 cm. Iliustr. Nr. 4:11.
40. (393) Dubens molinio pakraštėlio fragmentas. Dubuo buvęs žiestas, gludintu paviršiumi. Pakraštėlis užapvalintas. Molio masė lūžyje pilkos spalvos. Fragmentas 7,8x4,7x0,7 cm dydžio. Šviesiai pilkas maišytas smėlis (sl.3), kv. G-I/1-2, gylis 35-60 cm. Iliustr. Nr. 5:1.
41. (394) Puodo molinio pakraštėlio fragmentas. Puodas buvęs žiestas. Pakraštėlio vidinė pusė ištrupėjusi. Kaklelis nežymus, briauna artima S tipui. Sienuelės pūstos. Molio masė lūžyje rudos spalvos. Fragmentas 6,2x4x0,6 cm dydžio. Šviesiai pilkas maišytas smėlis (sl.3), kv. F-G/3, gylis 35-60 cm. Iliustr. Nr. 5:2.
42. (395) Puodo molinio pakraštėlio fragmentas. Puodas buvęs žiestas. Briauna smailėjanti, artima D tipui. Kaklelis nežymus. Molio masė lūžyje pilkos spalvos. Fragmentas 3,8x4,2x0,5 cm dydžio. Šviesiai pilkas maišytas smėlis (sl.3), kv. F/4, gylis 35-60 cm. Iliustr. Nr. 5:3.

43. (396) Puodo molinio ašelės fragmentas. Puodas buvęs žiestas. Ašėlė 2,6 cm pločio, su ties viduriu esančiu plačiu grioveliu. Molio masė lūžyje rudos spalvos. Šviesiai pilkas maišytas smėlis (sl.3), kv. G-I/1-2, gylis 35-60 cm. Iliustr. Nr. 5:4.
44. (397) Puodo molinio sienelės fragmentas. Puodas buvęs žiestas. Sienelės išorėje yra ryškios žiedimo rievės. Molio masė lūžyje pilkos spalvos. Fragmentas 5,7x3,3x0,5 cm dydžio. Šviesiai pilkas maišytas smėlis (sl.3), kv. G-I/1-2, gylis 35-60 cm. Iliustr. Nr. 5:5.
45. (398) Puodo molinio sienelės fragmentas. Puodas buvęs žiestas. Molio masė lūžyje pilkos spalvos. Fragmentas 4,8x4,3x0,6 cm dydžio. Šviesiai pilkas maišytas smėlis (sl.3), kv. F/4, gylis 35-60 cm. Iliustr. Nr. 5:6.
46. (399) Puodo molinio sienelės fragmentas. Puodas buvęs žiestas. Sienelės išorė puošta horizontalių griovelių grupėmis. Molio masė lūžyje pilkos spalvos. Fragmentas 5,4x4,5x0,5 cm dydžio. Šviesiai pilkas maišytas smėlis (sl.3), kv. F-G/3, gylis 35-60 cm. Iliustr. Nr. 5:7.
47. (400) Puodo molinio sienelės fragmentas. Puodas buvęs žiestas. Molio masė lūžyje pilkos spalvos. Fragmentas 5,1x5,1x0,8 cm dydžio. Šviesiai pilkas maišytas smėlis (sl.3), kv. G-I/1-2, gylis 35-60 cm. Iliustr. Nr. 5:8.
48. (401) Puodo molinio sienelės fragmentas. Puodas buvęs žiestas, vidinėje sienelės pusėje matyti žiedimo rievės. Molio masė lūžyje pilkos spalvos. Fragmentas 7,3x5,2x0,5 cm dydžio. Šviesiai pilkas maišytas smėlis (sl.3), kv. G-I/1-2, gylis 35-60 cm. Iliustr. Nr. 5:9.
49. (402) Puodo molinio dugnelio fragmentas. Puodas buvęs žiestas. Dugnelis lygus, vidinėje pusėje matyti žiedimo rievės. Molio masė lūžyje pilkos spalvos. Fragmentas 4,4x3,8x0,8 cm dydžio. Šviesiai pilkas maišytas smėlis (sl.3), kv. G-I/1-2, gylis 35-60 cm. Iliustr. Nr. 5:10.
50. (403) Puodo molinio dugnelio fragmentas. Puodas buvęs žiestas. Dugnelis lygus, vidinėje pusėje matyti žiedimo rievės. Molio masė lūžyje pilkos spalvos. Fragmentas 5,6x4,6x0,8 cm dydžio. Šviesiai pilkas maišytas smėlis (sl.3), kv. F-G/3, gylis 35-60 cm. Iliustr. Nr. 5:11.
51. (404) Puodo molinio dugnelio fragmentas. Puodas buvęs žiestas. Dugnelis lygus. Molio masė lūžyje pilkos spalvos. Fragmentas 4,5x3,5x0,8 cm dydžio. Šviesiai pilkas maišytas smėlis (sl.3), kv. E/1, gylis 35-60 cm. Iliustr. Nr. 5:12.

52. (405) Puodo molinio dugnelio fragmentas. Puodas buvęs žiestas. Dugnelis lygus. Molio masė lūžyje pilkos spalvos. Fragmentas 7,5x5,3x0,6 cm dydžio. Šviesiai pilkas maišytas smėlis (sl.3), kv. F1/1, gylis 35-60 cm. Iliustr. Nr. 5:13.

53. (406) Puodo molinio dugnelio fragmentas. Puodas buvęs žiestas. Dugnelis lygus. Molio masė lūžyje pilkos spalvos. Fragmentas 6,8x2x0,8 cm dydžio. Šviesiai pilkas maišytas smėlis (sl.3), kv. F-G/3, gylis 35-60 cm. Iliustr. Nr. 5:14.

54. (407) Koklio puodyninio fragmentas. Koklis buvęs kryžmine anga. Sienelės išorėje yra horizontalūs grioveliai. Molio masė lūžyje pilkos spalvos. Fragmentas 4,8x4,6x0,8 cm dydžio. Šviesiai pilkas maišytas smėlis (sl.3), kv. G-I/1-2, gylis 35-60 cm. Iliustr. Nr. 5:15.

Smulkūs metalinių dirbinių fragmentai. Neinventorintini. Viso 6 vnt. Iliustr. Nr. 4:12.

Sutartiniai ženklai

Velėna

Pilkos maišytos žemės sluoksnis (arimas)

Pilkas maišytas smėlis

Geltonas smėlis (supustytas)

Tamsiai pilkas smėlis (pirminės velėnos sluoksnis)

Šviesiai pilkas smėlis (pirminės velėnos sluoksnis.)

Rudas smėlis (ižemis)

Viešvilės III kapinyno bei gyvenvietė (2004-2008 m.)

● P1- 2005 metais tyrinėtos perkastos

● 2008 metais tyrinėtos perkastos

● 2004 metais tyrinėtos perkastos

● 106-2 - Elektros stulpai bei jų numeriai

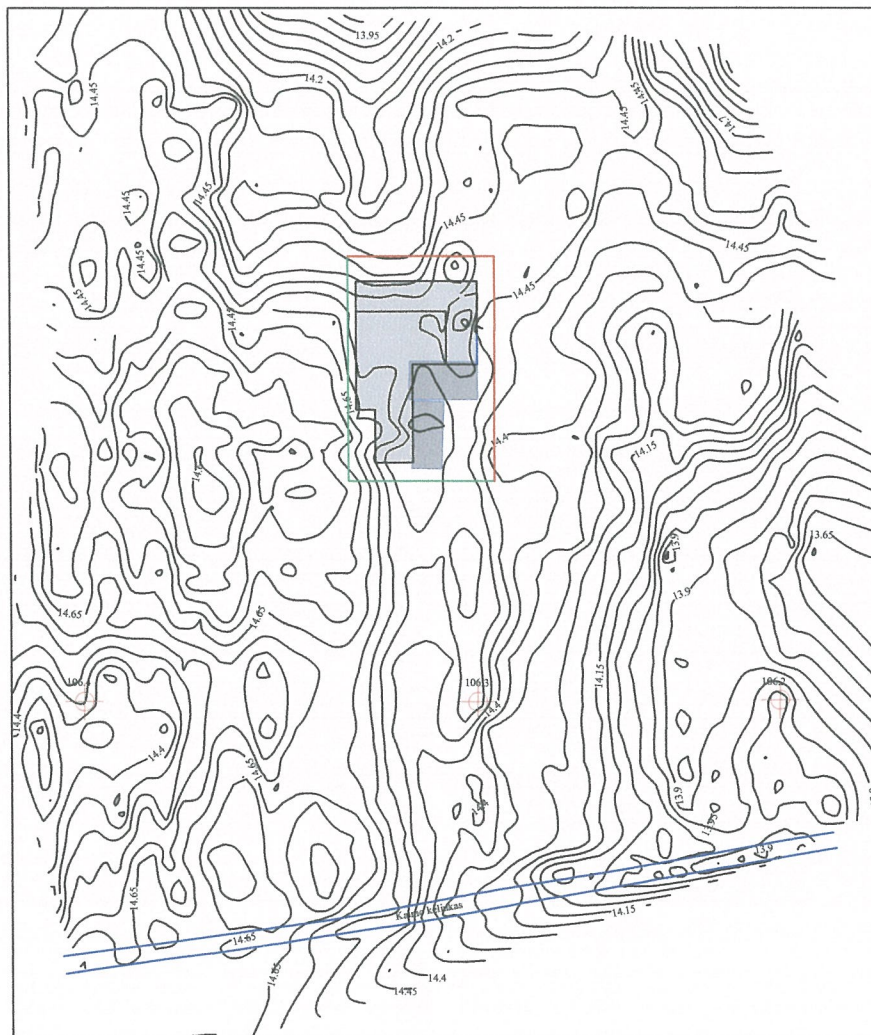
▨ Viešvilės gyvenvietė

● S1- 2006 metais tyrinėti plotai

OBJEKTO PAVADINIMAS	VIEŠVILĖS III KAPINYNAS (JURBARKO R.)			
DARBŲ PAVADINIMAS	ARCHEOLOGINIAI TYRIMAI			
DARBO VADOVAS	UGNIUS BUDVYDAS	BREŽ. NR.	MASTELIS	DATA
BREŽINIUS BRAIŽĖ	UGNIUS BUDVYDAS	1		2012 12 05

Viešvilės III kapinyno planas (2012 m.)

106.1

— Elektros stulpai bei jų numeriai

— 2004-2009 m. tyrinėtos perkasos

— 2012 m. tyrinėtos perkasos

Viešvilės kapinyno III ribos: — tiksli kapinyno riba

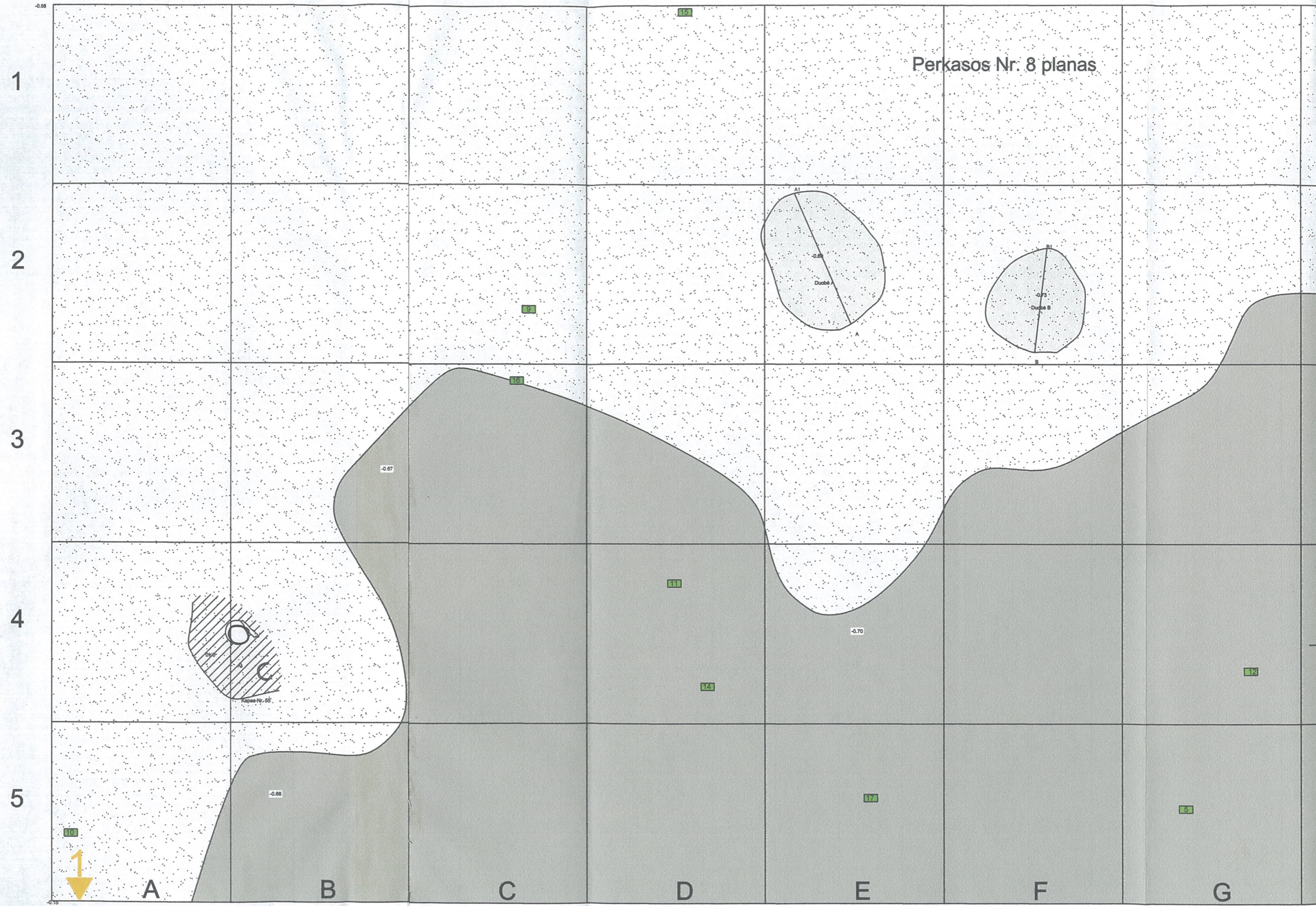
— neaiškios ribos

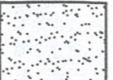
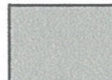
VIEŠVILĖS KAPINYNAS III, JURBARKO R., VIEŠVILĖS SEN. (2012 M.)

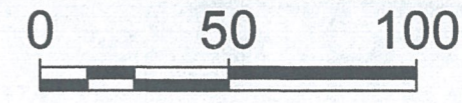
DARBO PAVADINIMAS		ARCHEOLOGINIAI TYRIMAI		
DARBO VADOVAS	UGNIUS BUDVYDAS	BRĖŽ. NR.	MASTELIS	DATA
BRĖŽINIŲ BRAIŽĖ	UGNIUS BUDVYDAS	2	1:1000	2012 11 31

Perkasos Nr. 8 planas

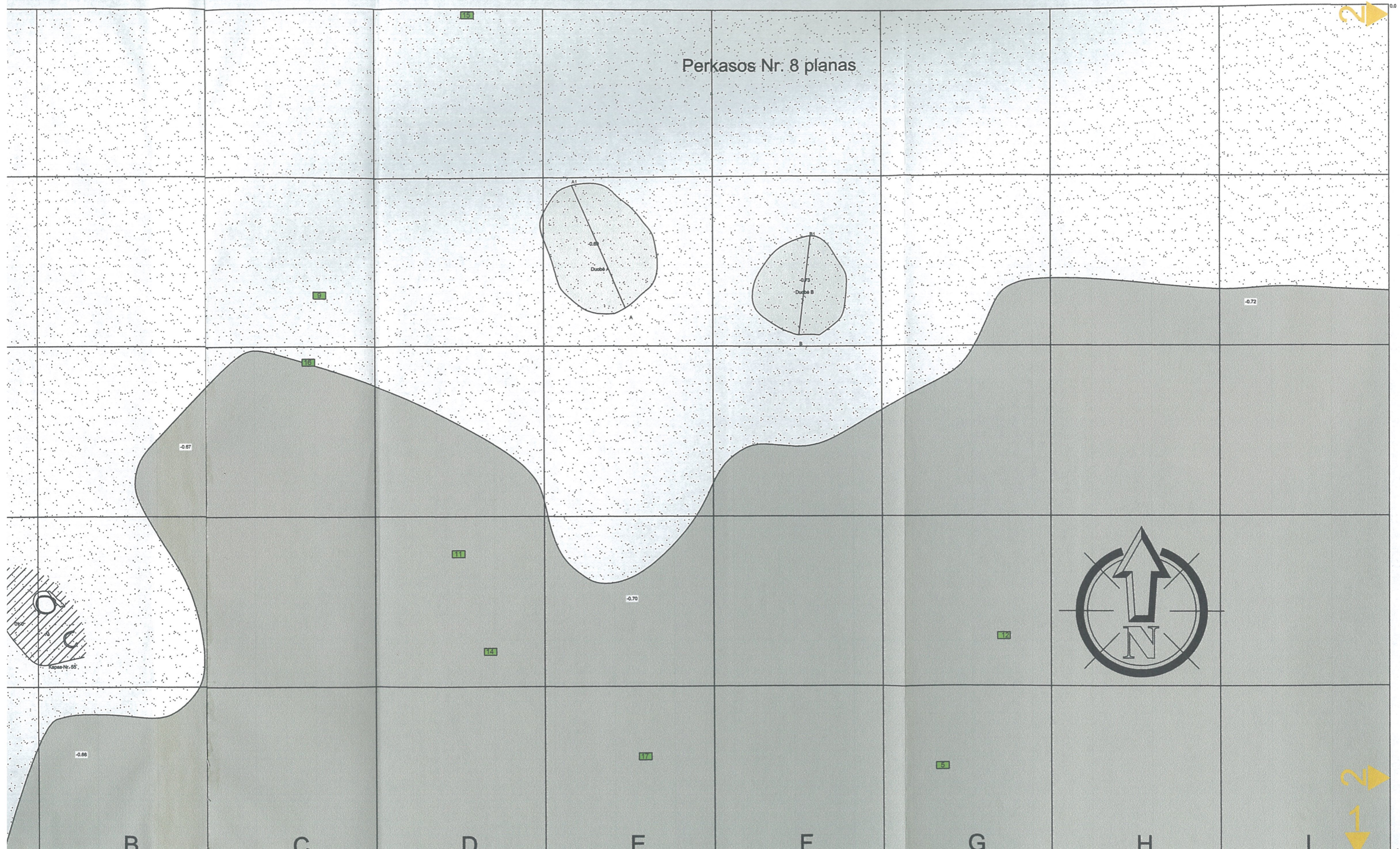
Sutartiniai ženklai
 1
 1
 Fiksuotos kraštinės

 Rasti radiniai (numeris atitinka radinio inventoriaus numerį)
 Geltonas smėlis
 Pirminis paviršius

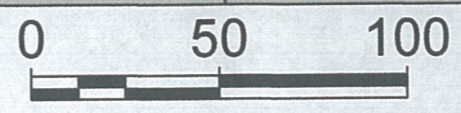
VIEŠVILIS	
DARBO PAVADINIMAS	
DARBO VADOVAS	
BRĖŽINĮ BRAIŽĖ	

Perkasos Nr. 8 planas

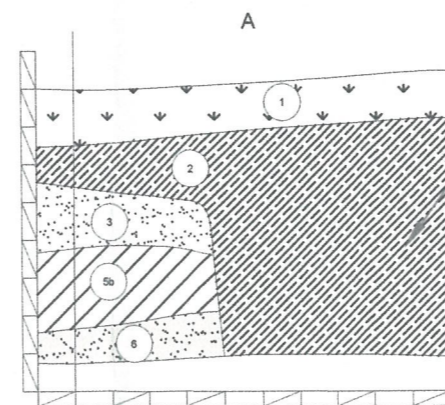
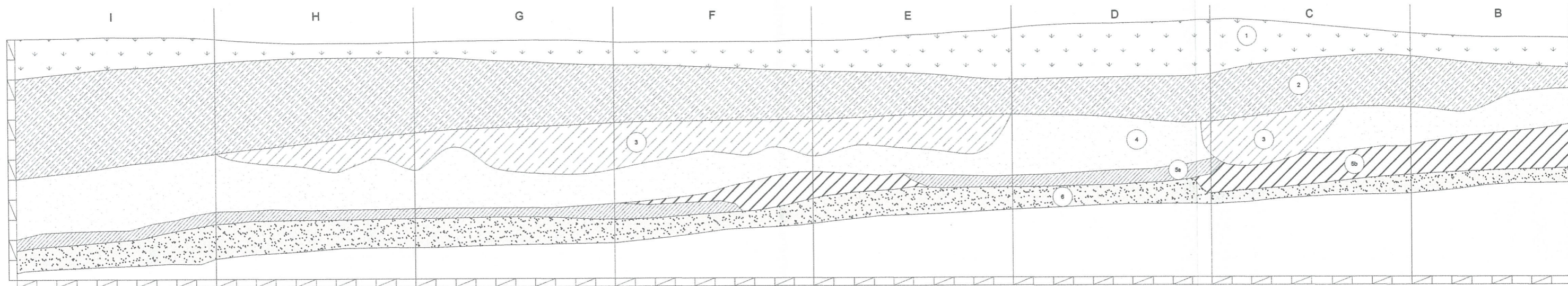
1 ↓ Fiksuotos kraštinės

- Rasti radiniai (numeris atitinka radinio inventoriaus numerį)
- Geltonas smėlis
- Pirminis paviršius

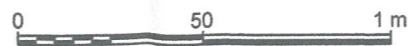
VIEŠVILĖS KAPINYNAS III (2012 M.)				
DARBO PAVADINIMAS		ARCHEOLOGINIAI TYRIMAI		
DARBO VADOVAS	UGNIUS BUDVYDAS	BRĖŽ. NR.	MASTELIS	DATA
BRĖŽINI BRAIŽĖ	UGNIUS BUDVYDAS	4		2012 05 31

Viešvilės kapinynas III 2012 m.
Perkasos Nr. 8 pietinės sienelės pjūvis 1-1
Kv. 5/ A-I

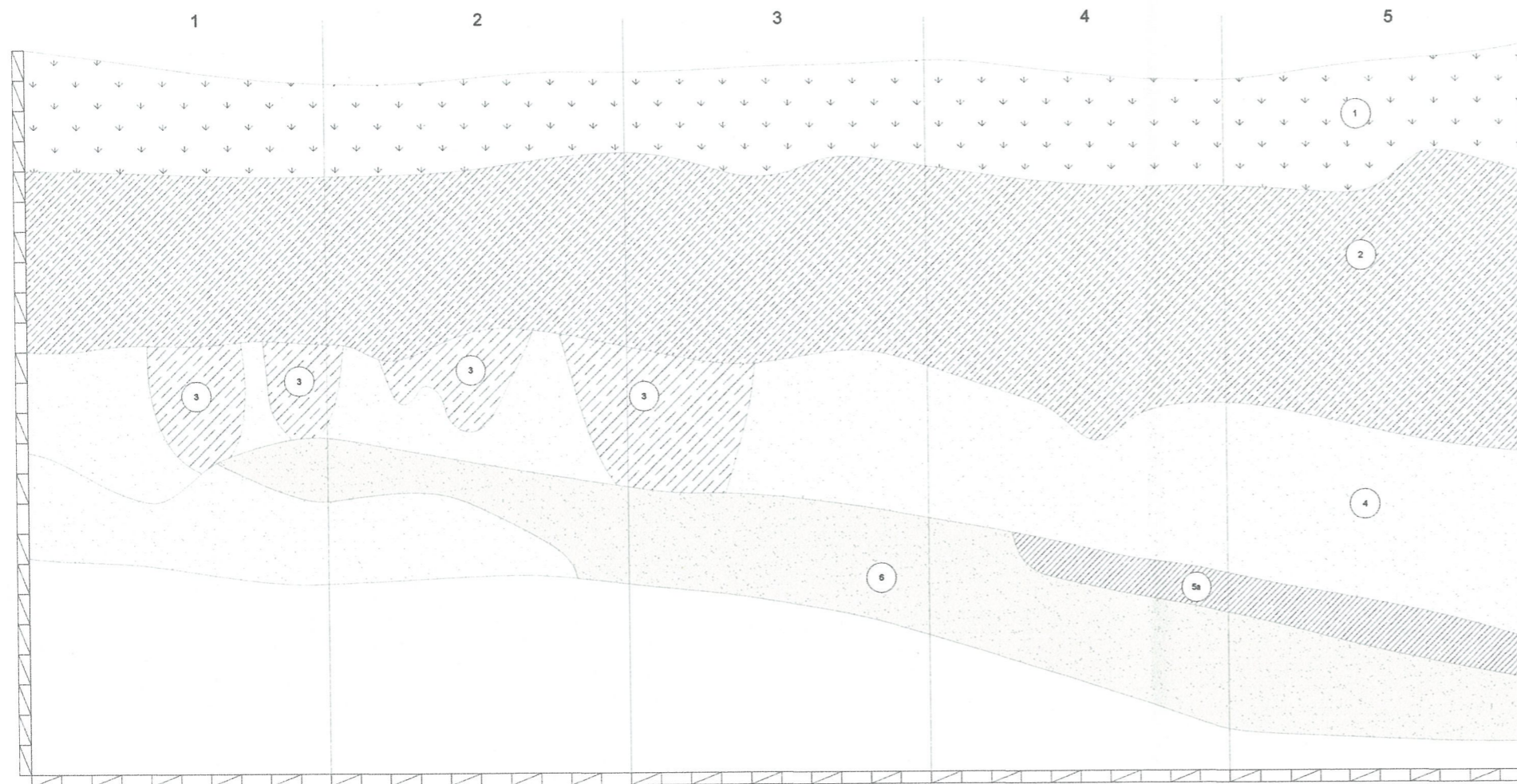
Tirta perkasa Nr.3

- Velėna
- Pilkos maišytos žemės sluoksnis (arimas)
- Pilkos maišytas smėlis
- Geltonas smėlis (supustytas)
- Tamsiai pilkas smėlis (pirminės velėnos sluoksnis)
- Šviesiai pilkas smėlis (pirminės velėnos sluoksnis)
- Šviesiai pilkas smėlis (ižemis)

VIEŠVILĖS KAPINYNAS III, VIEŠVILĖS M. (2012 M.)				
DARBO PAVADINIMAS	ARCHEOLOGINIAI TYRIMAI			
DARBO VADOVAS	UGNIUS BUDVYDAS	BRĖŽ. NR.	MASTELIS	DATA
BRĖŽINĖ BRAIŽĖ	UGNIUS BUDVYDAS	5	1:20	2012 10 31

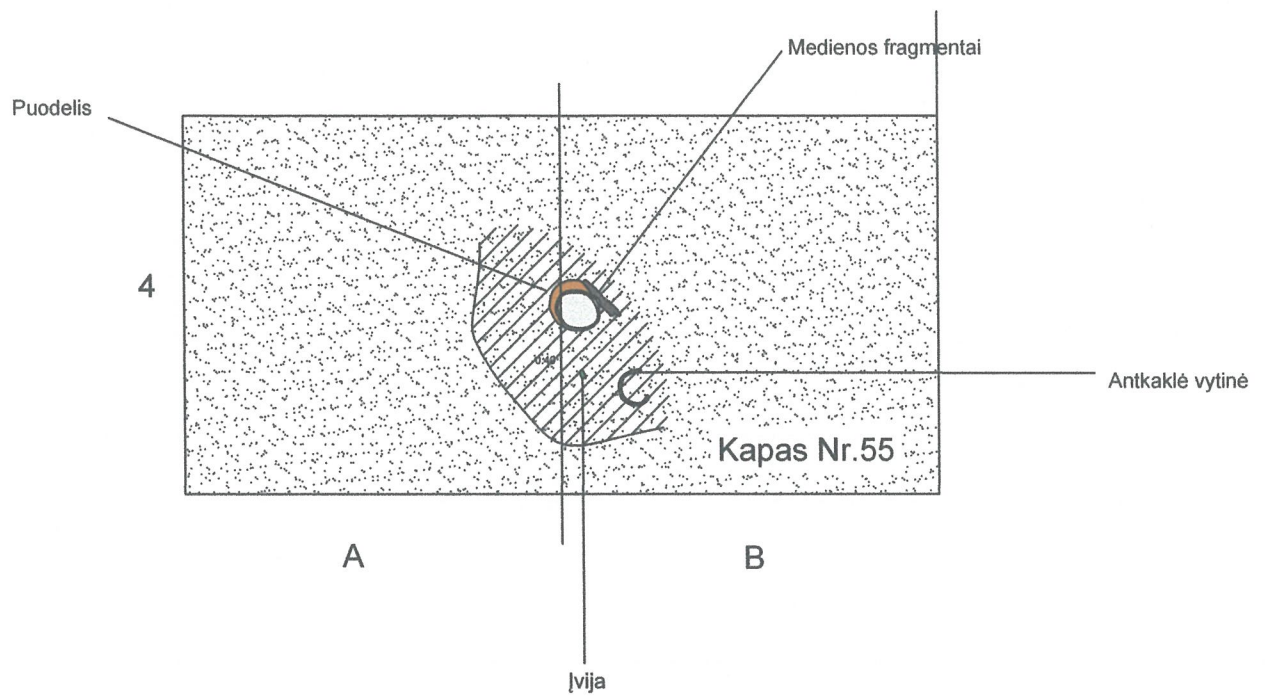
Viešvilės kapinynas III 2012 m.
Perkasos Nr. 8 pietinės sienelės pjūvis 2-2
Kv. I/ 1-5

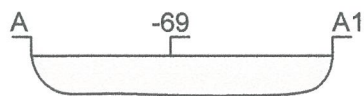
0 50 1 m

- Velėna
- Pilkos maišytos žemės sluoksnis (arimas)
- Pilkos maišytas smėlis
- Geltonas smėlis (supustytas)
- Tamsiai pilkas smėlis (pirminės velėnos sluoksnis)
- Šviesiai pilkas smėlis (pirminės velėnos sluoksnis)
- Šviesiai pilkas smėlis (ižemis)

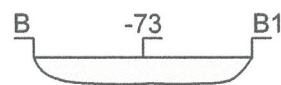
VIEŠVILĖS KAPINYNAS III, VIEŠVILĖS M. (2012 M.)				
DARBO PAVADINIMAS	ARCHEOLOGINIAI TYRIMAI			
DARBO VADOVAS	UGNIUS BUDVYDAS	BRĖŽ. NR.	MASTELIS	DATA
BRĖŽINĖ BRAIŽĖ	UGNIUS BUDVYDAS	6	1:20	2012 10 31

Perkasa Nr. 8. Duobės A-A1 pjūvis

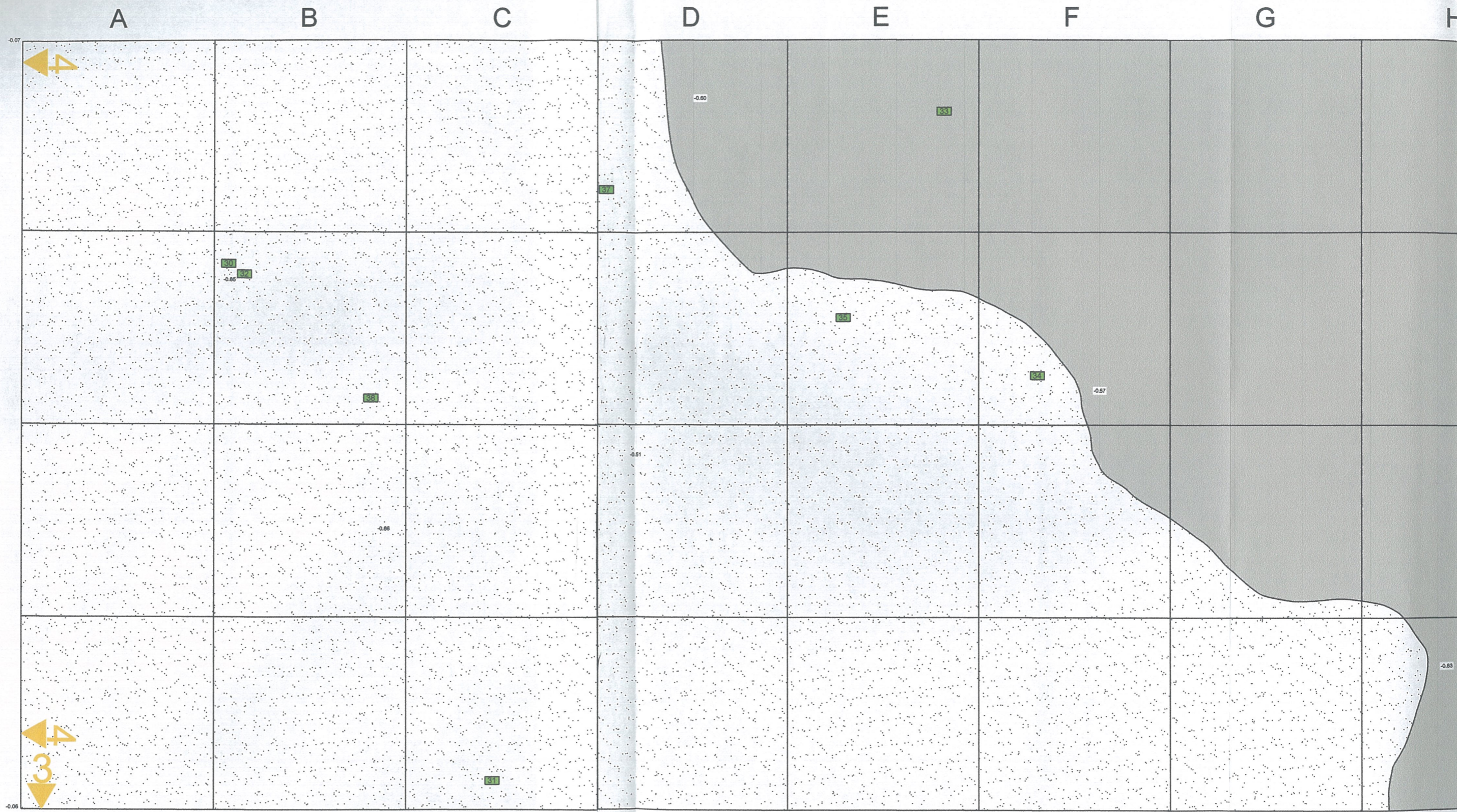
Perkasa Nr. 8. Duobės B-B1 pjūvis

VIEŠVILĖS KAPINYNAS III (2012 M.)

DARBO PAVADINIMAS		ARCHEOLOGINIAI TYRIMAI		
DARBO VADOVAS	UGNIUS BUDVYDAS	BREŽ. NR.	MASTELIS	DATA
BREŽINJ BRAIŽĖ	UGNIUS BUDVYDAS	7	1:20	2012 12 31

Pekasos Nr. 9 planas

Sutartiniai ženklai

1 1 Fiksuotos kraštinės

5 Rasti radiniai (numeris atitinka radinio inventoriaus numerį)

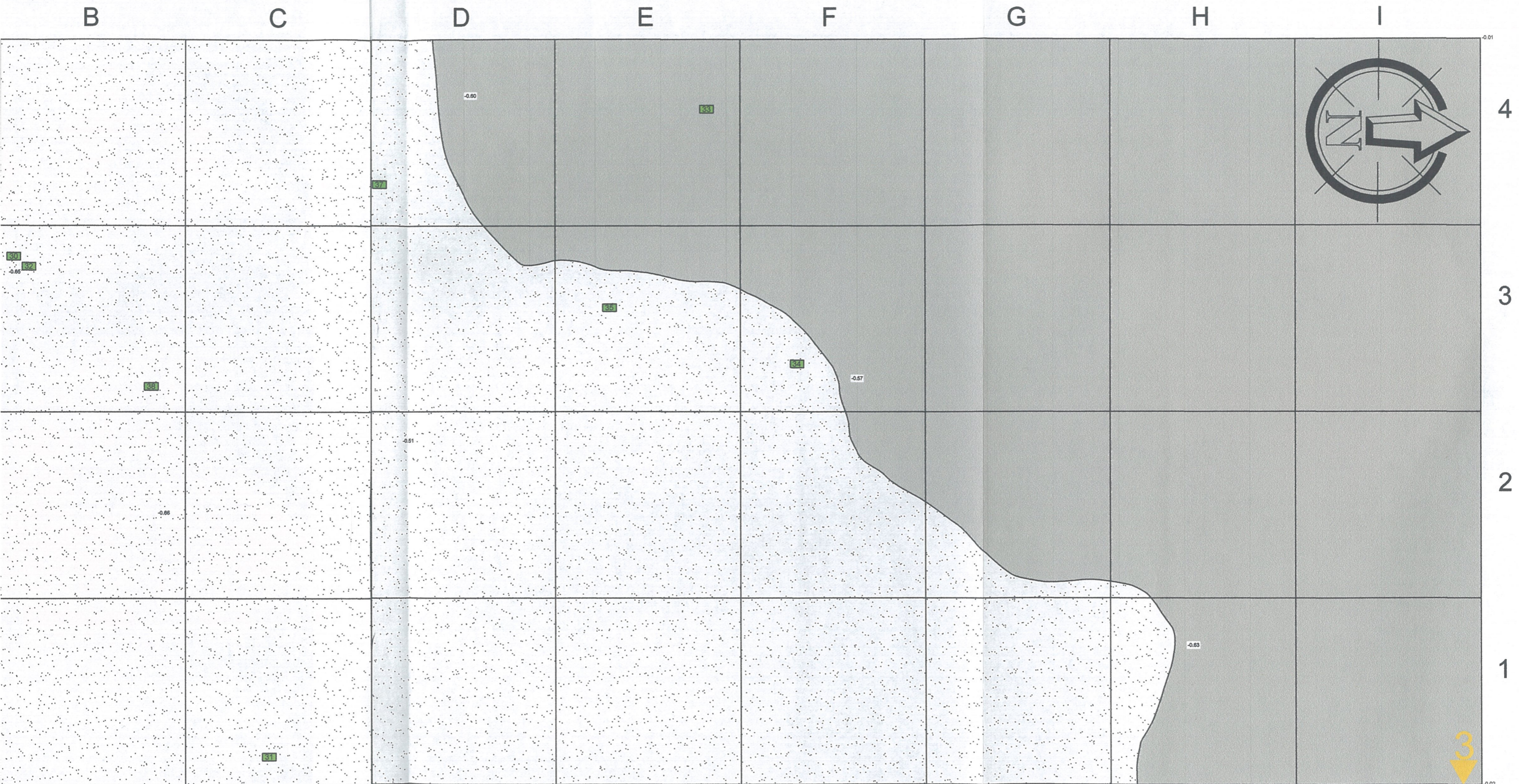
Geltonas smėlis

Pirminis paviršius

0 50 100

VIEŠVILĖS KAPINYNAS	
DARBO PAVADINIMAS	
DARBO VADOVAS	UGNIUS BUDVYDAS
BRĖŽINĮ BRAIŽĖ	UGNIUS BUDVYDAS

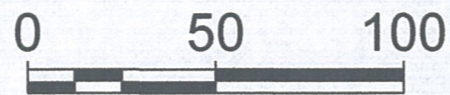
Pekasos Nr. 9 planas

51 Rasti radiniai (numeris atitinka radinio inventoriaus numerį)

los kraštinės
Geltonas smėlis

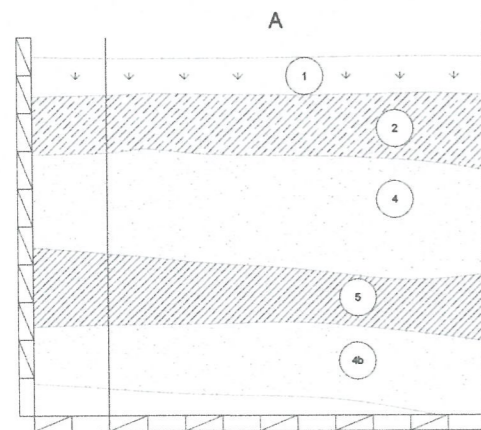
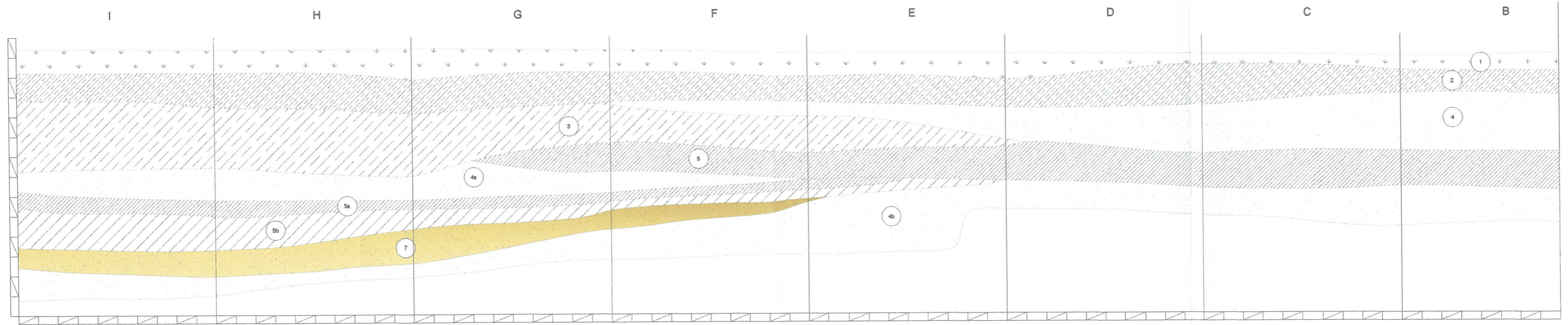
Pirminis paviršius

VIEŠVILĖS KAPINYNAS III (2012 M.)

DARBO PAVADINIMAS		ARCHEOLOGINIAI TYRIMAI		
DARBO VADOVAS	UGNIUS BUDVYDAS	BRĖŽ. NR.	MASTELIS	DATA
BRĖŽINIŲ BRAIŽĖ	UGNIUS BUDVYDAS	8		2012 105 31

Viešvilės kapinynas III 2012 m.
Perkasos Nr. 9 rytinės sienelės pjūvis 3-3
Kv. 1/ A-I

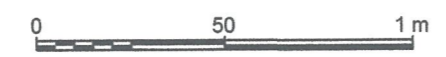
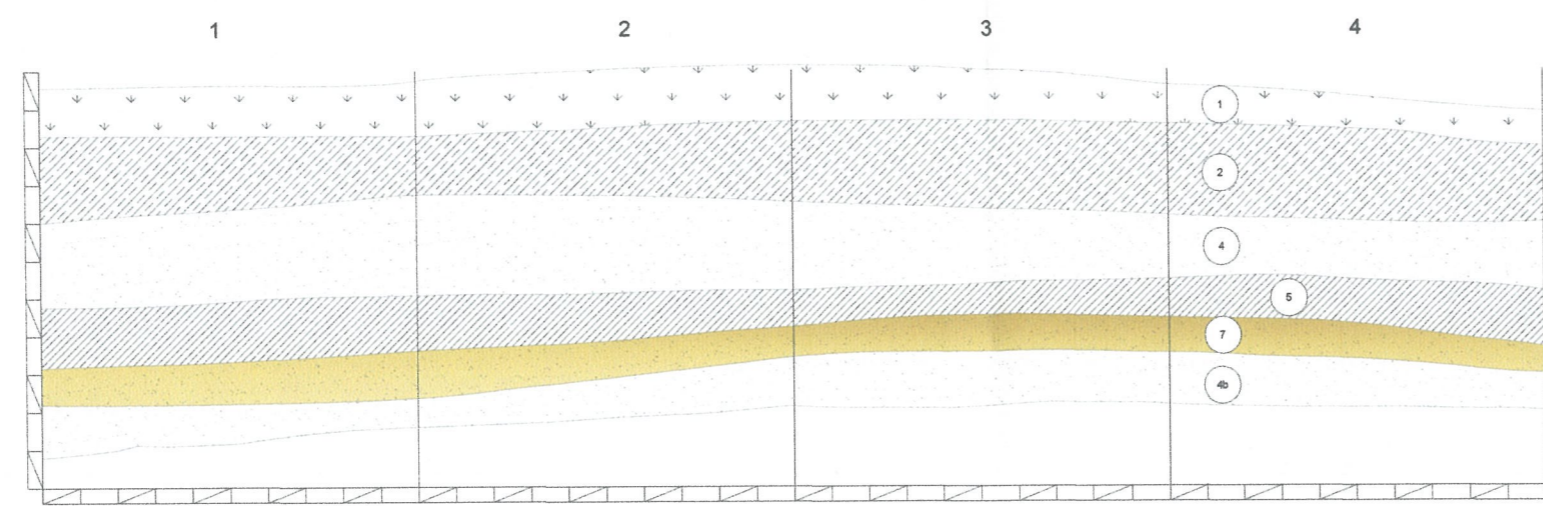

- Velėna
- Pilkos maišytos žemės sluoksnis (arimas)
- Pilkas maišytas smėlis
- Geltonas smėlis (supustytas)
- Tamsiai pilkas smėlis (pirminės velėnos sluoksnis)
- Šviesiai pilkas smėlis (pirminės velėnos sluoksnis)
- Rudas smėlis (įžemis)

VIEŠVILĖS KAPINYNAS III, VIEŠVILĖS M. (2012 M.)				
DARBO PAVADINIMAS	ARCHEOLOGINIAI TYRIMAI			
DARBO VADOVAS	UGNIUS BUDVYDAS	BRĖŽ. NR.	MASTELIS	DATA
BRĖŽINIŲ BRAIŽĖ	UGNIUS BUDVYDAS	9	1:20	2012 10 31

Viešvilės kapinynas III 2012 m.
 Perkasos Nr. 9 rytinės sienelės pjūvis 4-4
 Kv. A/ 1-4

- Velėna
- Pilkos maišytos žemės sluoksnis (arimas)
- Pilkos maišytas smėlis
- Geltonas smėlis (supustytas)
- Tamsiai pilkas smėlis (pirminės velėnos sluoksnis)
- Šviesiai pilkas smėlis (pirminės velėnos sluoksnis)
- Rudas smėlis (įžemis)

VIEŠVILĖS KAPINYNAS III, VIEŠVILĖS M. (2012 M.)				
DARBO PAVADINIMAS	ARCHEOLOGINIAI TYRIMAI			
DARBO VADOVAS	UGNIUS BUDVYDAS	BRĖŽ. NR.	MASTELIS	DATA
BRĖŽINĮ BRAIŽĖ	UGNIUS BUDVYDAS	10	1:20	2012 10 31

NUOTRAUKŲ SĄRAŠAS

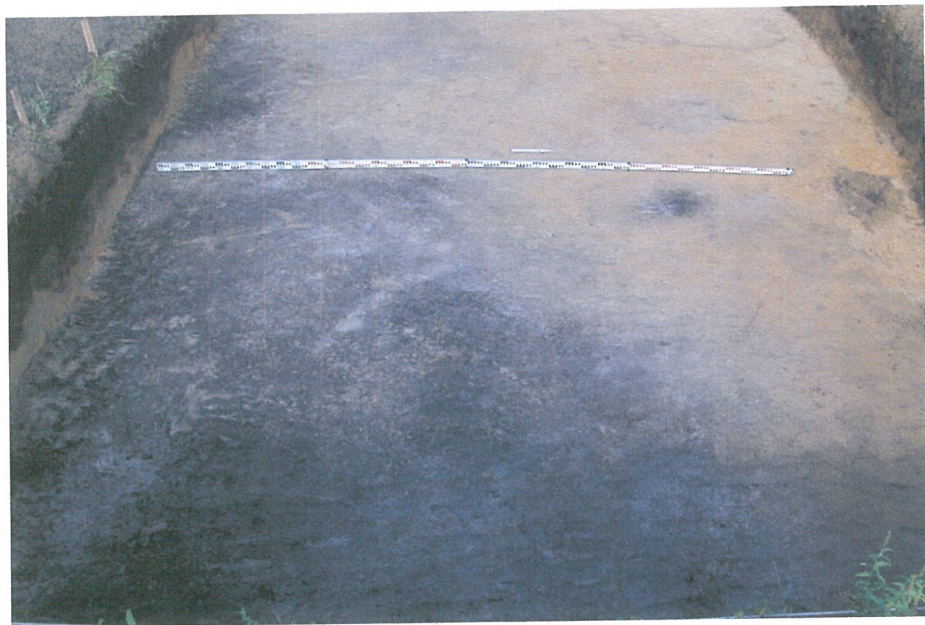
1. Nuotr. Nr. 1. Viešvilės kapinynas III prieš tyrimą.
2. Nuotr. Nr. 2. Perkasa Nr. 8. Fotografuota iš vakarinės pusės.
3. Nuotr. Nr. 3. Perkasa Nr. 8. Atsidengęs pirminis paviršius. Fotografuota iš rytinės pusės.
4. Nuotr. Nr. 4. Griautinis vaiko kapas Nr. 54.
5. Nuotr. Nr. 5. Griautinis vaiko kapas Nr. 54.
6. Nuotr. Nr. 6. Duobė A (perkasa Nr. 8).
7. Nuotr. Nr. 7. Duobės A pjūvis A-A1.
8. Nuotr. Nr. 8. Duobė B (perkasa Nr. 8).
9. Nuotr. Nr. 9. Duobės B pjūvis B-B1.
10. Nuotr. Nr. 10. Perkastos Nr. 8 pietinės sienelės pjūvis 1-1.
11. Nuotr. Nr. 11. Perkastos Nr. 8 pietinės sienelės pjūvis.
12. Nuotr. Nr. 12. Perkastos Nr. 8 rytinės sienelės pjūvis 2-2.
13. Nuotr. Nr. 13. Perkasa Nr. 9. Atsidengęs pirminis paviršius. Fotografuota iš pietinės pusės.
14. Nuotr. Nr. 14. Perkasa Nr. 9. Atsidengęs pirminis žemės paviršius. Fotografuota iš šiaurės vakarinės pusės.
15. Nuotr. Nr. 15. Perkasa Nr. 9. Fotografuota iš šiaurinės pusės.
16. Nuotr. Nr. 16. Perkastos Nr. 9 rytinės sienelės pjūvis 3-3.
17. Nuotr. Nr. 17. Perkastos Nr. 9 pietinės sienelės pjūvis 4-4.
18. Nuotr. Nr. 18. Archeologinių tyrimų Viešvilės kapinyne III dalyviai. (nuotraukos autorė Eglė Šimkūnaitė)

Nuotr. Nr.1. Viešvilės kapinynas III (Jurbarko r.). Prieš tyrimą.

Nuotr. Nr.2. Perkasa Nr.8. Fotografuota iš vakarinės pusės.

Nuotr. Nr.3. Perkasa Nr.8. Atsidengęs pirminis paviršius. Fotografuota iš rytinės pusės.

Nuotr. Nr.4. Griautinis vaiko kapas Nr.54.

Nuotr. Nr.5. Griautinis vaiko kapas Nr.54

Nuotr. Nr.6. Duobe A (perkasa Nr.8).

Nuotr. Nr.7. Duobēs A pjūvis A-A1.

Nuotr. Nr.8. Duobē B (perkasa Nr.8).

Nuotr. Nr.9. Duobės B pjūvis B-B1.

Nuotr. Nr.10. Perkastos Nr.8 pietinās sienelēs pjūvis 1-1.

Nuotr. Nr.11. Perkastos Nr.8 pietinās sienelēs pjūvis 1-1.

Nuotr. Nr.12. Perkastos Nr.8 rytinās sienelēs pjūvis 2-2

Nuotr. Nr.13. Perkasa Nr.9. Atsidengęs pirminis paviršius.
Fotografuota iš pietinės pusės.

Nuotr. Nr.14. Perkasa Nr.9. Atsidengęs pirminis paviršius.
Fotografuota iš šiaurės vakarinės pusės.

Nuotr. Nr.15. Perkasa Nr.9. Fotografuota iš šiaurinės pusės.

Nuotr. Nr.16. Perkamos Nr.9 rytinės sienelės pjūvis 3-3.

Nuotr. Nr.17. Perkastos Nr.9 pietinės sienelės pjūvis 4-4.

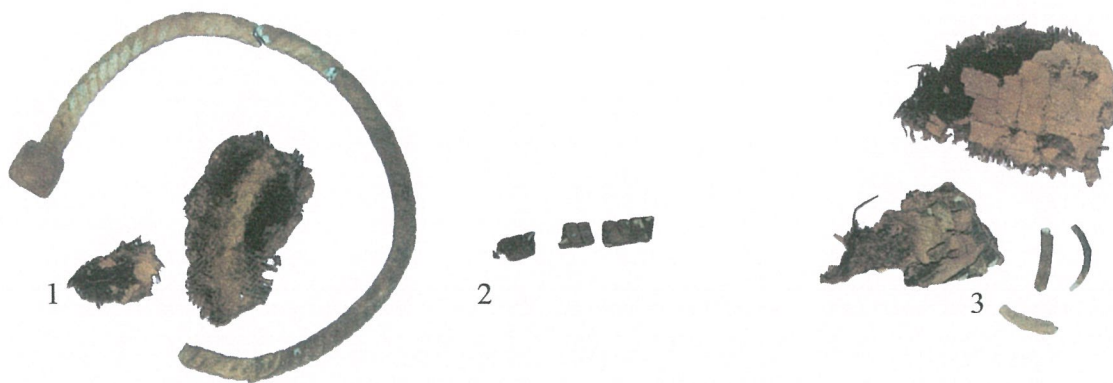
Nuotr. Nr.18. Archeologinių tyrimų Viešvilės kapinyne III dalyviai.
(nuotraukos autorė Eglė Šimkūnaitė)

RADINIŲ ILIUSTRACIJOS

1. Iliustr. Nr.1:1-4. Griaustinis vaiko kapas Nr. 55.
2. Iliustr. Nr.2:1-14. Viešvilės kapinynas III. Atsitiktiniai radiniai (perkasa Nr. 8).
3. Iliustr. Nr.3:1-11. Viešvilės kapinynas III. Atsitiktiniai radiniai (perkasa Nr. 8).
4. Iliustr. Nr.4:1-12. Viešvilės kapinynas III. Atsitiktiniai radiniai (perkasa Nr. 9).
5. Iliustr. Nr.5:1-15. Viešvilės kapinynas III. Atsitiktiniai radiniai (perkasa Nr. 9).

Viešvilės kapinynas III (jurbarko r.)
Griautinis vaiko kapas Nr. 55

Iliustracija Nr.1

Viešvilės III kapinynas (Jurbarko r.)
Atsitiktiniai radiniai (perkasa Nr. 8)

Iliustracija Nr.2

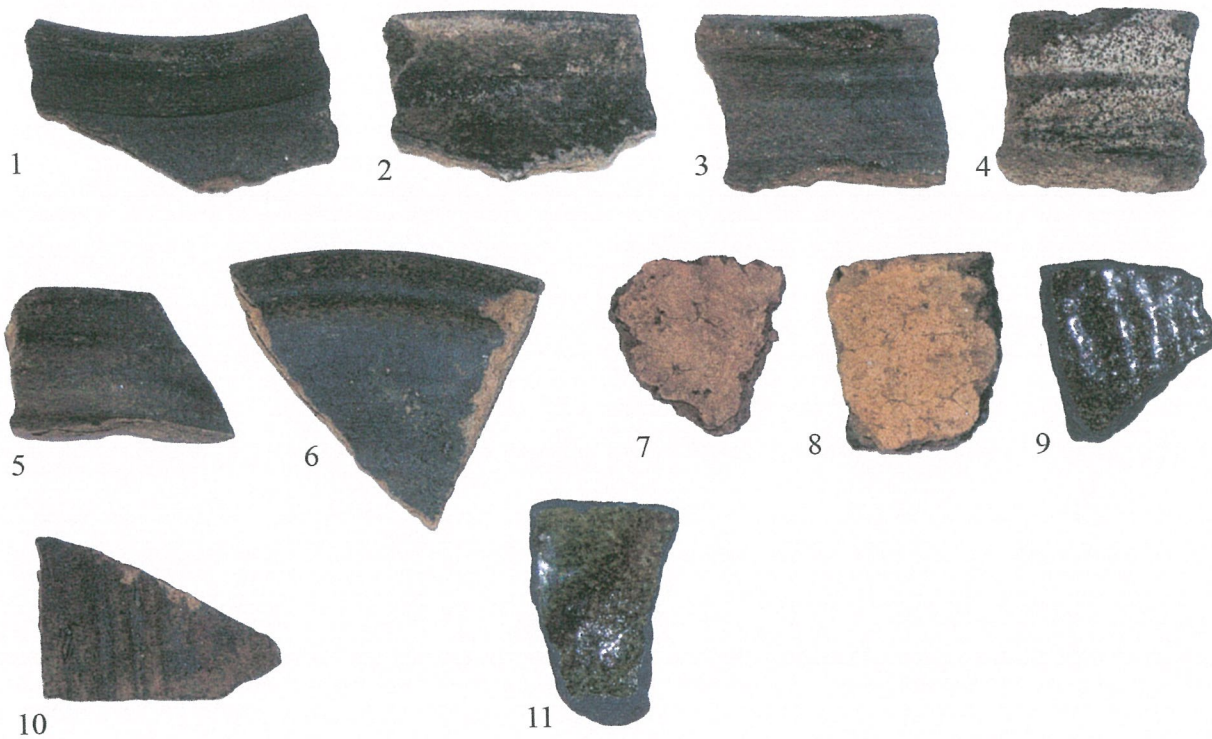
Neinventorintini radiniai

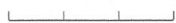
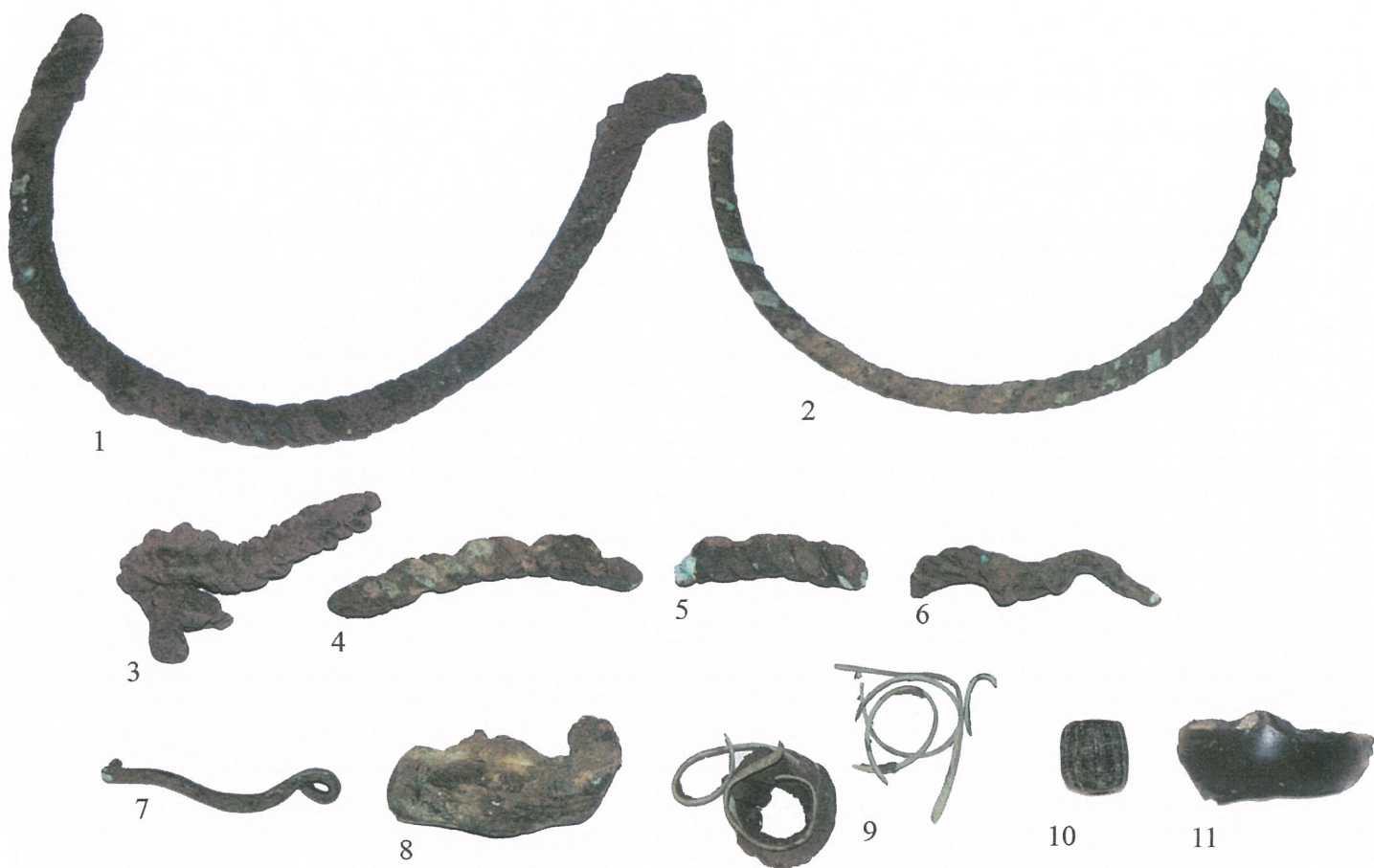

14

Viešvilės III kapinynas (Jurbarko r.)
Atsitiktiniai radiniai (perkasa Nr. 8)

Iliustracija Nr.3

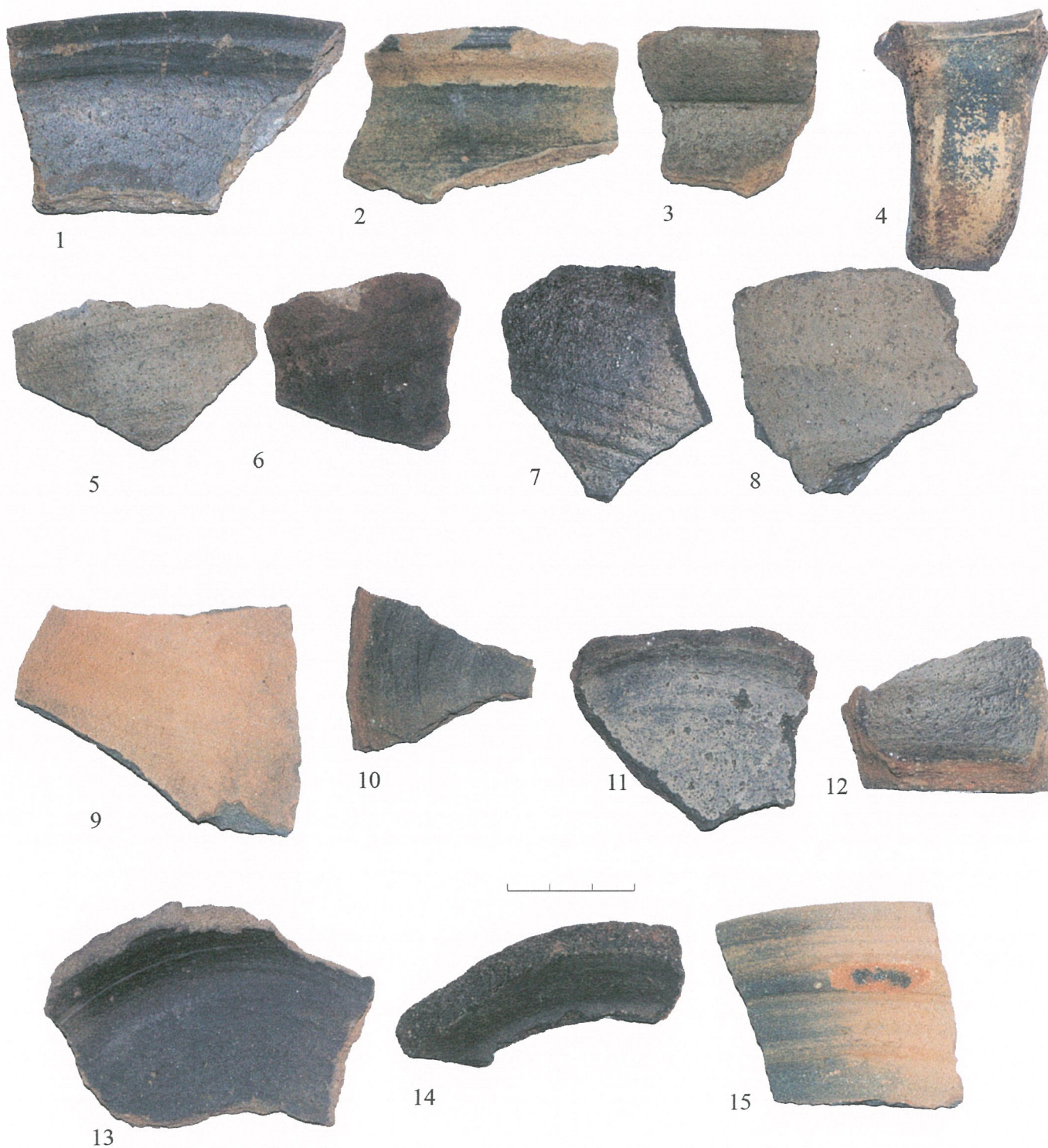

Neinventrintini radiniai

Viešvilės III kapinynas (Jurbarko r.)
Atsitiktiniai radiniai (perkasa Nr. 9)

Iliustracija Nr.5

PRIEDŲ SĄRAŠAS

1. Archeologinių tyrimų projektas.
2. Leidimas vykdyti archeologinius tyrimus.
3. Radinių Trakų istorijos muziejui perdavimo aktas.
4. Archeologinių tyrimų ataskaitos skaitmeninė laikmena.

Detaliųjų archeologinių tyrimų Viešvilės kapinyne III
(Jurbarko r.) (31753),
PROJEKTAS

Autorius: Ugnius Budvydas
Trakų istorijos muziejus
KPD atestato Nr.1331
(išduotas 2010-05-25)
tel. 867760577
el. paštas ugniusbud@gmail.com

Užsakovas: Trakų istorijos
muziejus
Adresas: Kęstučio g. 4, LT-21104
Trakai.
Tel.: (8 ~ 528) 53 941

Trakai, 2012 gegužės 16 d.

Aiškinamasis raštas

Archeologinių tyrimų tikslas. Viešvilės kapinynas III priklausytų VIII/IX-XI amžiaus skalvių etnokultūrinei grupei. Tai - menkiausiai tyrinėta bei pažįstama Lietuvos teritorija. Šiomis dienomis galima suskaičiuoti bent 17 laidojimo paminklų datuojamų V-XII a. Tačiau, IX-XII a. datuojamų kapų aptikta tik keturiuose kapinyuose. Tai Viešvilės I ir III, Kreivėnų bei Linkūnų (Rževskoje, dab. Kaliningrado sr.) kapinynai. Pastarasis tyrinėtas 1929-1939 metais vokiečių tyrinėtojo K. Engel. Deja, kapinyno medžiaga paskelbta fragmentiškai ir yra neinformatyvi. Taigi šiandiena, norint aiškiau suvokti IX-XII amžiaus skalvių laidojimo papročius bei buitį kitų Lietuvos kultūrinių regionų kontekste reikia remtis Kreivėnų bei Viešvilės I, III kapinynų medžiaga. Dėl šios priežasties, manyčiau, būtina tęsti Viešvilės kapinyno III archeologinius tyrimus, kurie yra svarbūs vėlyvojo geležies amžiaus skalvių dvasinio bei materialinio palikimo supratimui. Tyrimų medžiaga palaipsniui yra skelbiama Lietuvos archeologiniuose leidiniuose, konferencijose bei šiuo metu ruošiamuose naujuose straipsniuose (Ugnius Budvydas. 2007. Some Aspects of Scalvian Armaments, on the Basis of Investigations in Viešvilė Cemetery // *Archaeologia Baltica*. Klaipėda. T.7. P.205-213; Ugnius Budvydas. 2007. Skandinaviški Viešvilės kapinyno ietigaliai // *LA*. T.30. P.69-80). Ateityje planuojama taip pat pratęsti Viešvilės neįtvirtintos gyvenvietės archeologinius tyrimus, kuri chronologiškai yra artima Viešvilės I ir III kapinynams. Visi trys paminklai sudaro vientisą kompleksą bei apima palyginti siaurą chronologinį tarpsnį (IX-XI a.). Ateityje tyrimų rezultatai bus paskelbti apibendrinančioje publikacijoje.

Kaip jau anksčiau minėta Viešvilės kapinynas III yra stipriai suardytas, pustomas. Tad antroji priežastis dėl ko būtina tęsti Viešvilės kapinyno III tyrimus - paveldosauginė. Archeologinius tyrimus remtų Trakų istorijos muziejus.

Ankstesnių tyrimų apžvalga. Viešvilės kapinynas III aptiktas 2004 m. archeologinių tyrimų metu ir su pertraukomis šio projekto autoriaus tyrinėjamas ketverius metus (ATL 2004 metais, V., 2006, p. 100–105; ATL 2006 metais, V., 2007, p. 144–145; ATL 2008 metais, V., 2009, p. 130–133; ATL 2009 metais, V., 2010, p. 111-112). Paminklas yra pietinėje Viešvilės miestelio dalyje, apie 150 m. į šiaurę nuo 1998 metais aptikto Viešvilės kapinyno I. Ilgą laiką kapinynas buvo ariamas, o 2009 metų tyrimai parodė, jog jo teritorijoje tikriausiai stovėjo sodyba.

Per kelerius metus Viešvilės kapinyne III ištirtas 330 m² dydžio plotas bei aptikti 53 griautiniai ir degintiniai kapai, datuojami VIII/IX-XI a. Mirusiųjų kapai rasti negiliai – 20–30

cm gylyje, todėl kapinynas yra stipriai apardytas. Daugelyje vietų dirvos paviršiuje mėtosi degintiniai mirusiųjų kaulai, smulkūs nuo ugnies apsilydę papuošalų fragmentai. Beveik visuose tyrimo metu rastuose griautiniuose kapuose buvo palaidoti vaikai ar paaugliai. Sprendžiant iš kapų formos, mirusieji laidoti aukštiekninki. Karstų pėdsakų neaptikta. Mirusieji laidoti su negausiomis įkapėmis, dominuoja nedideli lipdyti puodeliai. Tačiau aptikta ir unikalių radinių kaip, kad kaspinėlio formos segės (simetrinės). Panašių segių galima rasti buvusios Frankų imperijos paminkluose.

Dabartinė paminklo būklė. Šiuo metu kapinynas nėra ariamas, nevykdoma jokia ūkinė veikla. Tačiau dėl esamos dirvožemio struktūros (smėlis) bei menkos augmenijos paminklas nuolat ardomas (pustomas).

Archeologinių tyrimų planas. Kapinyno teritorijoje planuojama ištirti nemažiau kaip 60 m² dydžio plotą (2-3 perkakas). Perkakas būtų jungiamos prie ankščiau tirtų plotų. Bus siekiama nustatyti rytinę kapinyno ribą.

Archeologinius tyrimus numatoma vykdyti 2012 m. liepos-rugpjūčio mėnesiais, juose dalyvautu Trakų istorijos muziejaus darbuotojai.

Priedai:

1. Brėžinys Nr.1. Viešvilės kapinynas III.
2. Brėžinys Nr.2. Viešvilės kapinyno III planas. M1:500
3. Brėžinys Nr.2. Viešvilės kapinyno III planas su 2004 – 2009 metais tyrinėtomis perkasomis.
4. Paraiška archeologiniams tyrimams

Ugnius Budvydas

Viešvilės III kapinynas (2010 m.)

● 2004-2008 metais tyrinėtos perkastos

▨ 2012 planuojama tyrimų vieta

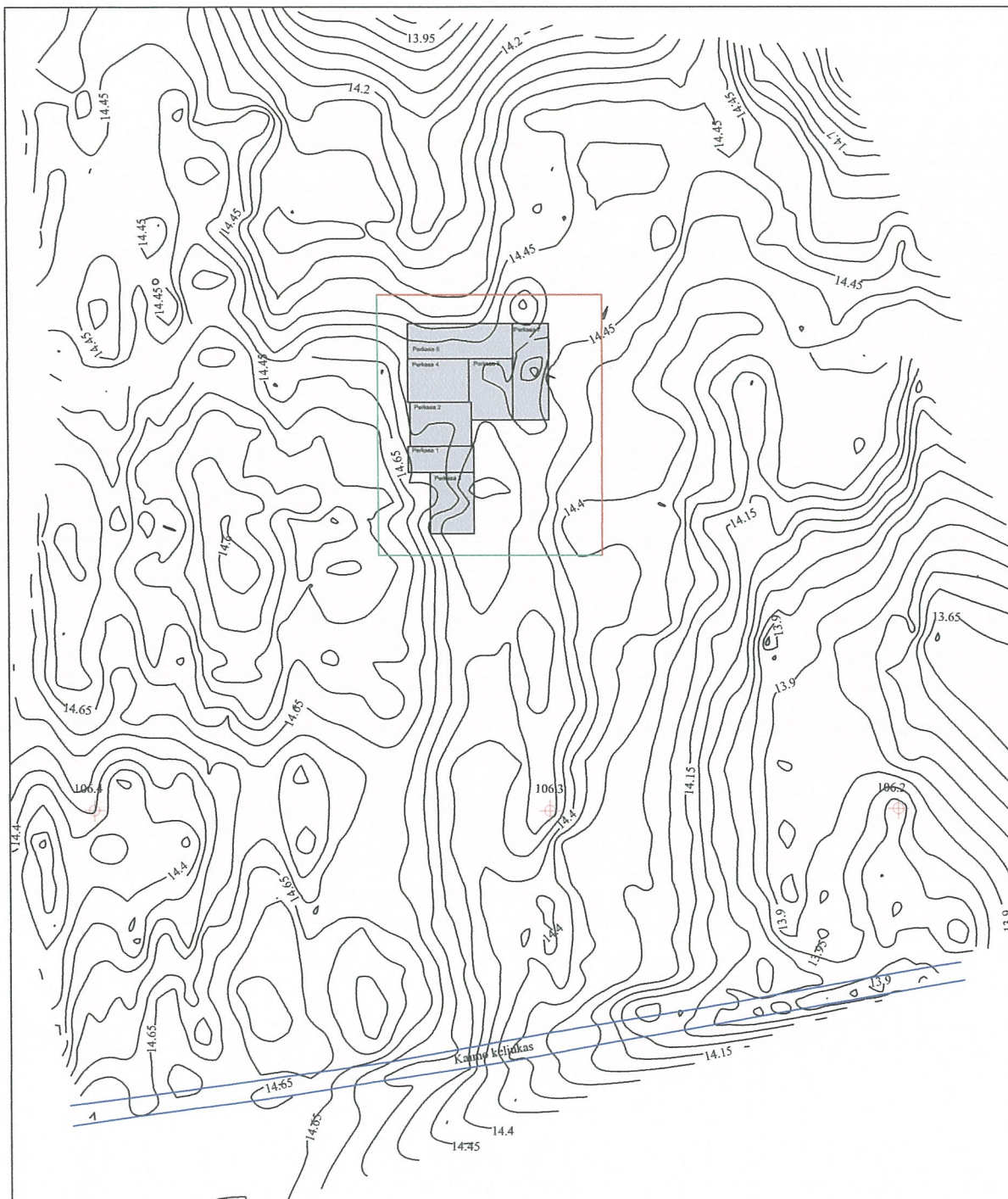
0

300 m

○ 2009 metais tirtos perkastos

OBJEKTO PAVADINIMAS	VIEŠVILĖS III KAPINYNAS (JURBARKO R.)			
DARBŲ PAVADINIMAS	ARCHEOLOGINIAI TYRIMAI			
DARBO VADOVAS	UGNIUS BUDVYDAS	BREŽ. NR.	MASTELIS	DATA
BREŽINIUS BRAIŽĖ	UGNIUS BUDVYDAS	1		2012 05 25

Viešvīles kapinyno III plans

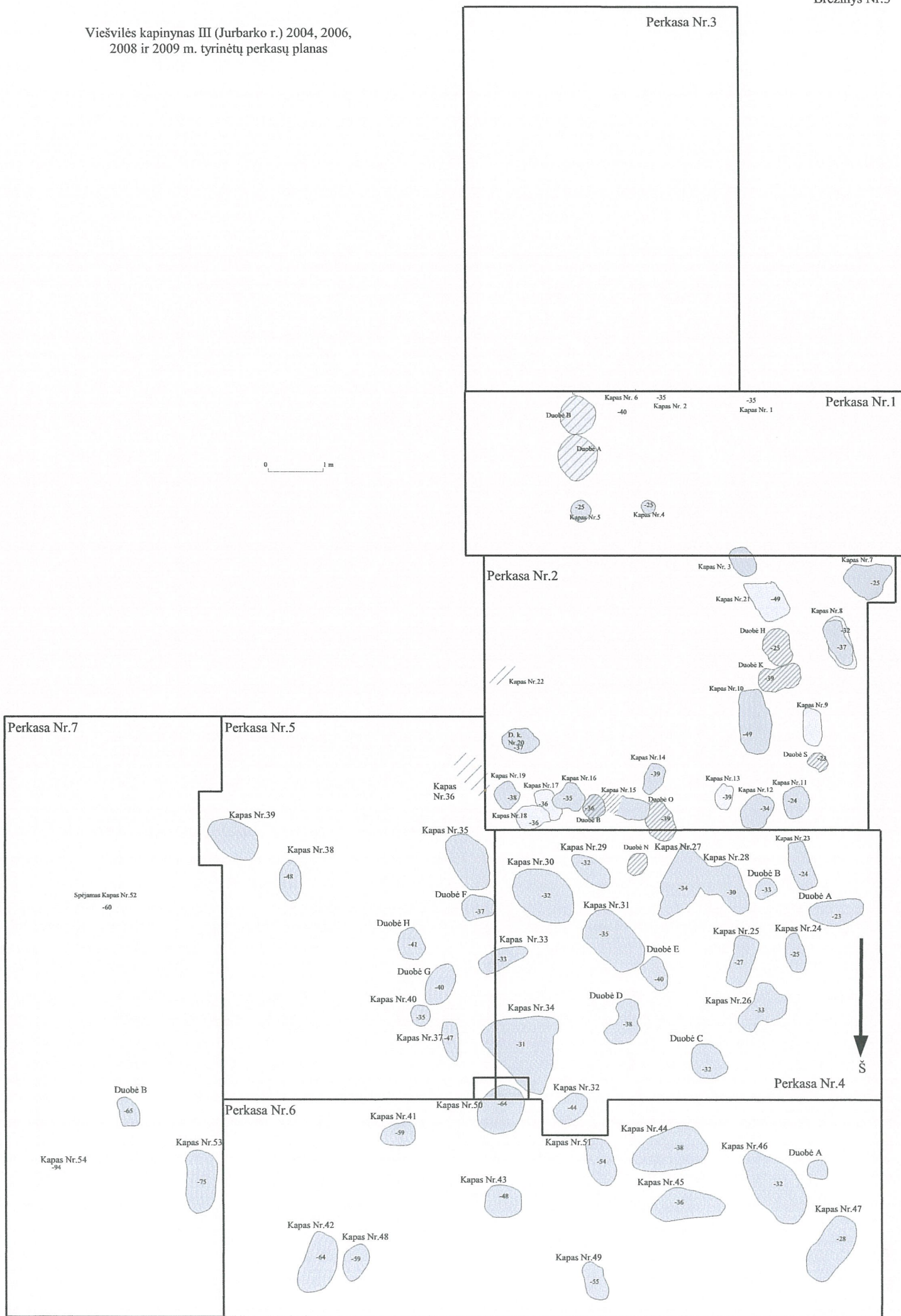
M 1:500

- 106.1 — Elektros stūpai bei ju numerai
- 2004-2009 m. tyrinētos perkāšas
- Viešvīles kapinyno III ribas
- tīkli kapinyno rība
- neatšķiras rībos

Viešvilės kapinynas III (Jurbarko r.) 2004, 2006, 2008 ir 2009 m. tyrinėtų perkasų planas

0 1 m

Trakų istorijos muziejus

(Tyrinėti pageidaujanti įmonė, įstaiga, organizacijos pavadinimas, adresas)

Ugnius Budvydas, archeologas

atstovo ar specialisto vardo raidė, pareigos, mokslinis ir pedagoginis laipsnis, telefono numeris)

PARAIŠKA

išduoti leidimą vykdyti nekilnojamosios kultūros vertybės ar objekto archeologijos tyrimus.

2012 05 06

(data)

Prašau išduoti leidimą vykdyti archeologinius tyrimus Viešvilės kapinyne III (31753, Jurbarko r.)

(tyrimų pobūdis)

pagal tyrimų projektą, patvirtintą Mokslinės archeologijos komisijos sprendimu

(pavadinimas pagal Registrą, vertybės kodas, adresas)

(registracijos Nr., data)

Tiriamos vertybės arba objekto juridinė priklausomybė - valstybės nuosavybė

(valdytojas, savininkas, nuomininkas)

Tyrimus numatoma atlikti 2012 06 12 - 11 31

(pradžios ir pabaigos datos)

PRIEDAI :

1. Suderinta ir patvirtinta archeologijos objekto archeologijos tyrimų programa su priedais.
2. Papildomi duomenys.

U. Budvydas

(vardo raidė, pavardė)

(parašas)

Leidimas galioja iki 2012-11-30

LEIDIMAS

vykdyti archeologinius tyrimus

2012-06-06 Nr. 113
Vilnius

Pagal Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo 18 str. šis leidimas išduotas **Ugniui Budvydui**

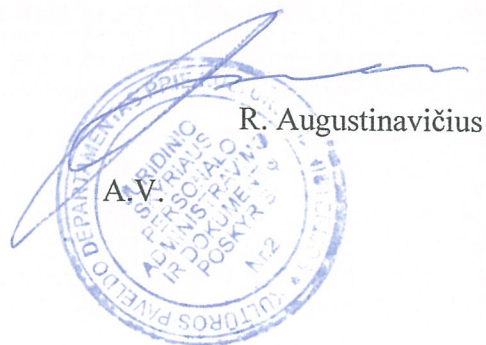
Vykdyti Viešvilės kapinyno III (31753), Jurbarko r. sav., Viešvilės k.,

detaliuosius tyrimus

taip pat naudoti elektronines priemones, sudarinėti planus, filmuoti, fotografuoti, piešti, rinkti radinius ir mėginius tiriamame objekte.

Tyrimų projektas: Detaliųjų archeologinių tyrimų Viešvilės kapinyne III (Jurbarko r.) (31753) projektas, 2012 05 16, Nr. 113.

Kontrolės skyriaus
vyriausiasis valstybinis inspektorius

R. Augustinavičius
A.V.

TRAKŲ ISTORIJOS MUZIEJUS

Kęstučio g. 4, LT- 21104 Trakai, Tel.: (8-528) 53941, faks. (8-528) 55288

Tvirtinu:
Muziejaus direktorius

2013 m. vasario mėn. 20 d.

Ekspонатų priėmimo nuolatiniam saugojimui laikinas aktas
2013 m. vasario mėn. 20 d.

Trakų istorijos muziejus, atstovaujamas archeologijos skyriaus vedėjo Ugniaus Budvydo, parengė šį laikiną radinių perdavimo aktą :

Eil. Nr.	Eksponato pavadinimas, trumpas aprašymas, medžiaga, technika, išmatavimai	Būklė	Kaina	Apskaitos ir Inv. Nr.	Pastabos
1.	2.	3.	4.	5.	6.
	Detalieji archeologiniai tyrimai Viešvilės kapinyne III (31753; Jurbarko r.). 2012 m. Tyrimų vadovas U. Budvydas				
	Perkasa Nr. 8				
	Griautinis vaiko kapas Nr. 55				
1.	Antkalkės vytinės fragmentas.	Fragmentas	1 Lt.	A	
2.	Įvijos vario lydinio fragmentas.	Fragmentas	1 Lt.	AP	
3.	Apyrankės įvijinės vario lydinio fragmentas.	Fragmentas	1 Lt.	AP	
4.	Puodelis molinis, lipdytas.	Fragmentas	1 Lt.	A	
	Atsitiktiniai radiniai				
5.	Antkaklių vytinių, apsilydžiusių dirbinių bei buitinės keramikos fragmentai. Viso 25 vnt.	Fragmentai	25 Lt.	AP/1-25	
	Perkasa Nr. 9				
	Atsitiktiniai radiniai				
	Antkaklių vytinių, apsilydžiusių dirbinių bei buitinės keramikos fragmentai. Viso 25 vnt.	Fragmentai	25 Lt.	AP-1-25	

Iš viso pagal aktą priimta 54 (penkiasdešimt keturi) eksponatai

Pagrindas: 2012 m. archeologinių žvalgomųjų tyrinėjimų ataskaita

Aktas surašytas 3 egz.

Priėmė archeologijos skyriaus vedėjas: Ugnius Budvydas Perdavė:

Vieną akto egzempliorių gavau: